ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ.

ΕΤΟΣ Α΄. ΦΥΛΛΑΔ. 37—38. 1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1866.

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΤΕΛΕΤΗ

ΤΟΥ

ΑΔΕΛΦΟΥ ΛΕΟΠΟΛΔΟΥ,

ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΩΝ ΒΕΛΓΩΝ,

Προστάτου τῆς Ἐθν. Φραγκμασωνίας.

(Συνέχεια.)

ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΚΗΔΕΙΩΝ.

Ὅτε ἐγένετο ἀπόλυτος σιγή, ὁ Γαληνότατος Μέγας Διδάσκαλος ἐγερθεὶς εἶπεν :

Ἀδελφοί μου,

Οἱ θόλοι τοῦ ναοῦ τούτου δὲν ἀντηχοῦσι πλέον ἐκ τῶν εὐφημήσεων ἡμῶν. Αἱ λυχνίαι, αἱ λαμπάδες αὗται δὲν ῥίπτουσι πλέον τὰ λαμπρὰ αὐτῶν φῶτα. Αἱ σημαῖαι αὗται, ὁ βωμὸς οὗτος, καλύπτονται ὑπὸ πενθίμων ὑφασμάτων· τὰ σφυρία ταῦτα, ἅτινα καλοῦσιν ὑμᾶς εἰς τὴν ἐργασίαν, μόλις ἀκούονται· οἱ ἐργάται τῆς εἰρήνης (les ouvriers de paix) συνηθροισμένοι εἰς μέγαν ἀριθμὸν ἔχουσι τὸ βλέμμα στυγνὸν καὶ τὸ σχῆμα τεθλιμμένον. Τὰ πάντα μαρτυροῦσι τὸ ἄλγος, τὰ πάντα δεικνύουσιν ὅτι ἡ Μασωνία πενθεῖ.

Ναὶ ἡ Μασωνία πενθεῖ. Κλαίει ἓν τῶν μελῶν της, κλαίει ἕνα Ἀδελφὸν ὅστις, ἐν τῷ ἀνοσίῳ (profane) κόσμῳ, κατέχων τὴν ὑπερτάτην ἀρχὴν, ἐθυσίασε, πιστὸς εἰς τὰ καθήκοντά του ὡς Μασῶνος, τὴν ὕπαρξίν του, ἵνα παγιώσῃ τὴν εὐδαιμονίαν ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ἡ πρόνοια ἐνεπιστεύθη αὐτῷ.

Δὲν ὑπάρχει πλέον ὁ εὐεργετικὸς Μασῶνος, τὸν ὁποῖον οὐδέποτε ὁ δυστυχὴς ἱκέτευσεν εἰς μάτην.

Δὲν ὑπάρχει πλέον ὁ μεγαλεπίβουλος καὶ γενναῖος ἀνὴρ, ὁ σοφὰς καὶ εἰλικρινεῖς τρέφων δημοκρατικὰς ἰδέας· αὐτὸς ὅστις, περιβληθεὶς τὴν βασίλειον πορφύραν, δὲν ἐθεώρησεν ἑαυτὸν ἢ ὡς τὸν πρῶτον ὑπάλληλον τοῦ ἐλευθέρου του ἔθνους.

Δὲν ὑπάρχει πλέον ὁ Βασιλεὺς τίμιος ἀνὴρ, ὅστις, ἀκριβὴς τηρητὴς τοῦ ὅρκου του, δὲν ἐσκέφθη ποτὲ, εἰς τὸ διάστημα τριακονταπενταετοῦς βασιλείας, νὰ ἐπιβάλῃ ἀμέσως ἢ ἐμμέσως τὰς ἐπιθυμίας του, τὰς θελήσεις του, εἰς τὰς θελήσεις, εἰς τὰς εὐχὰς τοῦ λαοῦ του, τακτικῶς δηλωθείσας.

Δὲν ὑπάρχει πλέον ὁ φιλόσοφος Βασιλεὺς, τοῦ ὁποίου ἡ ὑπερτάτη φρόνησις, ἡ εὐρεῖα εὐφυΐα, ἡ μακρὰ καὶ ὥριμος πεῖρα προσείλκυε τὸν σεβασμὸν καὶ τὸν θαυμασμὸν τοῦ κόσμου, αὐτὸς τέλος ὅστις ἐγένετο ὁ σύμβουλος τῶν Βασιλέων καὶ ὁ φίλος τῶν Λαῶν.

Δὲν ὑπάρχει πλέον ὁ παραδειγματικὸς οὗτος Βασιλεὺς, ὃν οἱ σύγχρονοί του, προλαμβάνοντες τὴν ἱστορίαν, ἀπεκάλεσαν *Πατέρα τῆς Πατρίδος.*

Δὲν ὑπάρχει πλέον! Ὁ θάνατος ἀφήρπασεν ἡμῖν αὐτὸν διὰ παντός!

Δὲν θέλομεν τὸν ἰδεῖ πλέον ἐν ταῖς δημοτικαῖς ἡμῶν ἑορταῖς ἀποχωριζόμενον τῆς συνοδίας του ἵνα διέλθῃ, μεστὸς πίστεως καὶ εὐτυχὴς, διὰ τῶν κυμάτων τοῦ λαοῦ, τοῦ ὁποίου ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ ἀγάπη συνίστα τὴν ἰσχυροτέραν αὐτοῦ φυλακήν. Τὸ βλέμμα τὸ τόσῳ γλυκὺ καὶ τόσῳ διορατικὸν, ὅπερ ἐνέπνεε τὴν σεβασμιωτέραν φιλίαν καὶ ἐπέβαλλε τὴν μᾶλλον ἀπόλυτον ἀφοσίωσιν, τὸ βλέμμα τοῦτο ἐσβέσθη διὰ παντός. Ἡ χεὶρ του, ἥτις δὲν ἀπέκαμνεν εὐεργετοῦσα, εἶναι ἤδη ἀ-

κίνητος καὶ ψυχρά. Ἡ καρδία του, ἥτις ἐνεπνέετο ὑπὸ τῶν εὐγενεστάτων καὶ ὑψηλοτάτων αἰσθημάτων, ἔπαυσε διὰ παντὸς πάλλουσα.

Ἀλλὰ συγχωρήσατε, Ἀδελφοί μου, συγχωρήσατε τὴν συγκίνησίν μου, ἥτις μὲ παρασύρει ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ σφετερισθῶ, ἀριθμῶν ὑμῖν τὰ προτερήματα καὶ τὰς ἀρετάς, αἵτινες διέκρινον τὸν ἔνδοξον τοῦτον Μασῶνον, τὴν θέσιν τοῦ ἀδελφοῦ Μεγάλου Ῥήτορος, ὅστις θέλει, διὰ φωνῆς μᾶλλον εὐγλώττου, καταδείξει ὑμῖν τὸ μέγεθος τῆς ἀπωλείας ἣν ὑπέστημεν, ἐνῷ ἐγὼ ἔλαβον μόνον τὸν λόγον ἵνα παρακαλέσω καὶ προετοιμάσω ὑμᾶς νὰ ἀποδώσητε τὸν ὀφειλόμενον σεβασμὸν εἰς τὴν μνήμην αὐτοῦ τὸν ὁποῖον κλαίομεν σήμερον.

Ὁ Μέγας Διδάσκαλος παραχωρεῖ τὸν λόγον εἰς τὸν ἀδελφὸν Μέγαν Γραμματέα, ὅπως πράξῃ τὸ ἑαυτοῦ καθῆκον.

Ὁ δὲ ἀδελφὸς Μέγας Γραμματεὺς λέγει :

Ὁ Ἀδελφὸς *Λεοπόλδος τοῦ Σὰξ-Κοβούργου, βασιλεὺς τῶν Βέλγων*, δὲν ὑπάρχει πλέον!

Ὁ ἀδελφὸς τότε Μέγας Ῥήτωρ ἐγείρεται καὶ ἐξαιτεῖται, συμφώνως πρὸς τὸ ψήφισμα τῆς Μεγάλης Βελγικῆς Ἀνατολῆς, τῆς 13ης ἡμέρας, τοῦ 10ου μηνὸς τοῦ 5865 τοῦ Ἀληθοῦς Φωτὸς, ἵνα τὰ ὅσια ἀπονεμηθῶσιν εἰς τὸν Ἐνδοξότατον καὶ Σεβασμιώτατον αὐτὸν Ἀδελφόν.

Ὁ ἀδελφὸς Μέγας Διδάσκαλος τῶν Τελετῶν πλησιάζει καὶ καταθέτει παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Θρόνου, τὸ παράσημον, τὸ ξίφος καὶ τὰς χειρίδας τοῦ Ἐνδόξου Νεκροῦ.

Ὁ δὲ Γαληνότατος Μέγας Διδάσκαλος λέγει :

Ἀδελφοί μου,

Εἶναι κοινὸς νόμος τῆς φύσεως, ὁ εἷς σήμερον, ὁ ἄλλος αὔριον. Πάντες θέλομεν ὑποκύψει εἰς αὐτόν· ὁ εἷς κλαίει σήμερον τὸν ἕνα ὁ ἄλλος αὔριον τὸν ἄλλον. Ἂς ἀποδώσωμεν τὰ νόμιμα εἰς τὴν σκιὰν αὐτοῦ· (τὸ σήμαντρον ἠχεῖ.)

Ἀκούω τὸν νεκρώσιμον ἦχον. Ἡ αἴθουσα τοῦ τάφου ἀνοίγεται. Ἐκεῖ θέλομεν εὕρει τὸν Ἔνδοξον Ἀδελφὸν, τὸν ὁποῖον ἀπωλέσαμεν ἢ τοὐλάχιστον τὴν ἀνάμνησιν τῶν εὐεργεσιῶν, ἃς κύκλῳ ἡμῶν ἔσπειρεν.

Ἐπὶ τῇ διαταγῇ τοῦ Μεγάλου Διδασκάλου τῶν Τελετῶν, ἡ αὐλαία, ἡ καλύπτουσα τὸ πένθιμον ἄσυλον, καταπίπτει.

Η ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΟΥ ΣΗΚΟΥ.

Ἡ αἴθουσα τοῦ σηκοῦ εἶναι ἐμπεπετασμένη ἐκ μελανοῦ ὑφάσματος. Εἰς τὸ βάθος, τὸ περίβλημα ἀνυψοῦται ὑπὸ φυλλάδων λευκῶν, κωνοειδῶν ποικιλμάτων καὶ κροσσῶν ἀργυρῶν· ἐπὶ τῶν πλευρῶν ἀνήρτηνται θυρεοὶ φέροντες ἐμβλήματα πένθιμα ἀργυροῖς γράμμασιν ἔντυπα. Ἐν τῷ μέσῳ ὑψοῦται ἐπὶ τριῶν βαθμίδων τὸ μαυσωλεῖον, τὸ ὁποῖον φυλάσσεται ἑκατέρωθεν ὑπὸ τεσσάρων ἀξιωματικῶν (officiers dignitaires), κρατούντων ξίφη καὶ φερόντων τὴν μέλαιναν ταινίαν τῶν ἐκλεκτῶν (d'élus) τῶν Θ'. Ἐκ δὲ τῆς ὀροφῆς κρέμαται ἡ ἐπιτάφιος λυχνία.

Ὅλος ὁ ναὸς φωτίζεται ἀμυδρῶς. Ὁ βωμὸς, μελανῷ ἐμπεπετασμένος ὑφάσματι, κεῖται ἐν τῇ ἀριστερᾷ γωνίᾳ, πλαγίως τοῦ σηκοῦ. Ἐν τῇ πρὸς τὰ δεξιὰ γωνίᾳ κεῖται ὁ ἀνδριὰς τοῦ τελευτήσαντος, κεκαλυμμένος πενθηρῷ σηρικῷ. Ἐκεῖθεν τοῦ σηκοῦ ὑπάρχει ἀρχαϊκὸς τρίπους ἐξ οὗ ἀνέρχεται φλὸξ, ἑκατέρωθεν δὲ θυμιατήριον μεστὸν λιβανωτοῦ καὶ ἀρωμάτων. Ἐπί τινος τραπέζης κεῖται κάνιστρον πλῆρες ἀνθέων ἀποφυλλισμένων, ἀγγεῖον οἴνου, ἀγγεῖον γάλακτος . καὶ ἀγγεῖον καθαρτηρίου (lustrale) ὕδατος.

Μετὰ τινων στιγμῶν βαθεῖαν σιγὴν, ὁ Μέγας Διδάσκαλος τῶν Τελετῶν παρουσιάζει τῷ Γαληνοτάτῳ Μεγάλῳ Διδασκάλῳ τὰ Μασωνικὰ σύμβολα τοῦ τελευτήσαντος Ἀδελφοῦ. Ὁ Μέγας Διδάσκαλος καταβαίνει τοῦ Θρόνου, περιβάλλει τὸν σαρκοφάγον διὰ τῶν συμβόλων τούτων, εἶτα ἀναλαμβάνει τὴν θέσιν του καὶ λέγει :

Αὐτὸς τὸν ὁποῖον κλαίομεν ἐγκατέλιπεν ἡμᾶς διὰ παντός; ἀφηρπάγη ἄρα γε διὰ παντὸς ἐκ τῆς φιλίας τῶν ἀδελφῶν του, ἐκ τοῦ σεβασμοῦ τοῦ λαοῦ του ; Ἂς ἐρωτήσωμεν τὸν τάφον του καὶ ἂς προσπαθήσωμεν ν' ἀνεγείρωμεν τὴν κόνιν του.

Ὁ Γαληνότατος Μέγας Διδάσκαλος, κρατῶν ἀνημμένην δᾷδα εἰς τὴν χεῖρα καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν 1ου καὶ 2ου Μεγάλων Ἐποπτῶν καὶ τοῦ Διδασκάλου τῶν Τελετῶν πλησιάζει τὸν τάφον καὶ λέγει:

Ἀδελφὲ Λεοπόλδε τοῦ Σὰξ-Κοβούργου ἀποκρίθητι ἡμῖν !

Ὁ Γαληνότατος Μέγας Διδάσκαλος ὑπολαμβάνει :

Μάτην ἐρωτῶμεν τὰ ψυχρὰ ταῦτα λείψανα. Μάτην ἐπαναλαμβάνομεν μετὰ ψυχικῆς ἀγωνίας τὰς θλιβερὰς προσκλήσεις μας. Αἱ φωναί μας, φεῦ! ἀπόλλυνται ὑπὸ τὸν σκοτεινὸν θόλον. Ὁ τάφος μένει ἄλαλος.

Ὁ Γαληνότατος Μέγας Διδάσκαλος ὑψόνει τὴν δᾷδα.

Ἀδελφοί μου, διαμένει ἄλαλος εἰς τὴν καλοῦσαν αὐτὸν φωνήν! Ὡς ἡ φλὸξ αὕτη ἦτο μεστὸς ζωῆς. Ἔλαμπε. Τὸν ἐδείκνυον ὑπερηφάνως πρὸς τοὺς ζητοῦντας τὸ φῶς. (ἀναστρέφων καὶ σβύνων τὴν δᾷδα.) Ὡς ταύτην, πνοὴ ἐλαφρὰ τὸν ἔσβεσε. Εἶναι γεγονὸς, δὲν ὑπάρχει πλέον !

Ὁ Γαληνότατος Μέγας Διδάσκαλος ἐπανακάμπτει εἰς τὴν θέσιν του καὶ ἐξακολουθεῖ.

Μασῶνοι, οἵτινες μοῦ ἀκούετε, ὑποστηρίξατε τὰς τεθλιμμένας προσπαθείας μου, καὶ ὑμεῖς, Μέγα Διδάσκαλε τῶν Τελετῶν, ἔλθετε νὰ μὲ βοηθήσητε εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ εὐσεβοῦς καθήκοντος, ὅπερ ἐμπνέει τὸ ἄλγος ἡμῖν. Ἂς προσφέρωμεν εἰς αὐτὸν τὸν ὁποῖον κλαίομεν τὰ ἐμβλήματα τῶν πολυτιμοτάτων αὐτοῦ ἀρετῶν.

Ἦχοι γλυκείας μουσικῆς κατέρχονται ἐκ τοῦ θόλου εἰς τὸν Ναόν· ὁ Μέγας Διδάσκαλος πορεύεται εἰς τὸν βωμὸν ὅπου καίει τὸ ἱερὸν πῦρ. Ὅτε ἡ τῆς ἁρμονίας στήλη ἔπαυσε τὴν συμφωνίαν της, ὁ Γαληνότατος Μέγας Διδάσκαλος λέγει :

Σεβασμία σκιὰ τοῦ Ἐνδόξου Ἀδελφοῦ ἡμῶν, ἄκουσον τῆς φωνῆς μου! Ἐπ' ὀνόματι πάντων τῶν ἐν τῷ Ναῷ τούτῳ συνηθροισμένων Μασώνων, σοὶ προσφέρω τὸ *Ὕδωρ*, τὸ ὁποῖον ἡ φύσις ἀνανεόνει ἀπαύστως, καὶ τὸ ὁποῖον, εἰς τοὺς ἀλλεπαλλήλους αὐτοῦ μετασχηματισμοὺς, καθαριζόμενον πάσης κηλίδος, εἶναι τὸ ἔμβλημα τῆς ἀγνότητος.

Σοὶ προσφέρω τὸν *Οἶνον*, τὸν ὁποῖον ὁ ἄνθρωπος ἐξήγαγε τῆς ἀμπέλου· εἶναι τὸ ἔμβλημα τῆς ἰσχύος.

Σοὶ προσφέρω τὸ *Γάλα*, πρώτην τροφὴν τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι τὸ ἔμβλημα τῆς εἰλικρινείας.

Ὁ θάνατος, ὅμοιος πρὸς τὴν φλόγα ἥτις καταναλίσκει ταῦτα, ὁ θάνατος σὲ ἀφήρπασεν. Ἀλλὰ δὲν σὲ ἀφήρεσεν ἐκ τῆς μνήμης ἡμῶν. Ἡ ἀνάμνησίς σου, ὁμοία πρὸς τὸ πληροῦν τὴν ἀτμοσφαῖραν τοῦτο ἄρωμα, θέλει ἀναζωογονεῖ τὸ θάρρος μας, διεγείρει τὸν ζῆλον ἡμῶν καὶ μᾶς ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ, ὃς εἶναι ἐπιβεβλημένος ἡμῖν.

Φίλτατε Ἀδελφέ! θέλομεν πάντες σὲ ἀκολουθήσει κατὰ τὸν διαγεγραμμένον ὑπὸ τῆς φύσεως νόμον. Εἴθε νὰ γίνωμεν ἄξιοι νὰ κλαύσωσι καὶ ἡμᾶς ὡς σέ.

Ὁ Μέγας Διδάσκαλος ἐπανακάθηται εἰς τὴν θέσιν του, καὶ δίδει τὸν λόγον εἰς τὸν ἀδελφὸν Μέγαν Ῥήτορα, ὅστις ἔλεξεν οὕτως :

Πρὸς τί ἡ τελετὴ αὕτη, ἡ πομπή, τὰ ἐμβλήματα καὶ πάντα ταῦτα τὰ σημεῖα τοῦ πένθους; Πρὸς τιμὴν τῆς μνήμης Ἀδελφοῦ Μασώνου, ὅστις μετῆλθε τὴν βασίλειον ἰσχὺν πράττων τὸ καλὸν καὶ προστατεύων τὴν ἡμετέραν ἀδελφότητα.

Συγκινητικὸν καὶ σωτήριον ἔθιμον τῶν πατέρων μας, τὸ ἐπιβάλλον τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἐπικηδείων τιμῶν εἰς τοὺς ἐνδόξους Μασώνους, οἵτινες ἐγένοντο ὠφέλιμοι εἰς τοὺς ὁμοίους των. Ἡ ἀπονεμομένη αὕτη λατρεία εἰς τὴν μνήμην των, ὁ σεβασμὸς οὗτος πρὸς τὴν τέφραν των, ὁ δοξασμὸς οὗτος τῆς ζωῆς των, φλέγει καὶ ζωογονεῖ τὰς ἡμετέρας ψυχάς.

Ἡ πένθιμος αὕτη τελετὴ, εἰς ἣν ἡ Μεγάλη Ἀνατολὴ ἐκαλέσατο ὑμᾶς, εἶναι τιμὴ ἀποδιδομένη εἰς τὸ ἠθικὸν μεγαλεῖον τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τιμῶμεν ἑαυτοὺς τιμῶντες τοὺς εὐεργέτας τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὅσῳ περισσότερον ἀναλάμπει ὁ ἐνθουσιασμὸς ἡμῶν διὰ τὰς εὐγενεῖς καὶ ὡραίας πράξεις, τόσῳ μᾶλλον γινώμεθα ἱκανοὶ νὰ πράξωμεν ὁμοίας. Ἡ ἑορτὴ αὕτη εἶναι τροφὴ διὰ τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ὑπάρχουσιν ἡγεμόνες, οἵτινες μετέρχονται τὴν ἰσχὺν, ἣν περιβάλλονται, ὄχι ἵνα συνδράμωσιν εἰς τὴν νοητικὴν καὶ ἠθικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ λαοῦ των, ἀλλὰ ἵνα ἐμποδίζωσι τὴν πρόοδον καὶ νὰ καταστέλλωσι τὴν εὐφυΐαν αὐτοῦ. Σεμνύνονται πράττοντες τὸ κακόν. Ταράττουσι, πιέζουσι καὶ, διότι καθίστανται φοβεροὶ, φαντάζονται ὅτι τιμῶνται. Οὗτοι εἶναι μάστιγες, τὰς ὁποίας τρέμουσιν, ἀλλὰ καὶ τὰς ὁποίας βδελύττονται. Ζῶντες κολακεύονται παρ' ἐκείνων τοὺς ὁποίους ἐπλούτισαν· καὶ ἀπεκδέχονται τὴν ζωώδη σιγὴν ἐκείνων τοὺς ὁποίους πιέζουσι· θνήσκοντες, ἀραὶ ἀκούονται περὶ τὸν τάφον αὐτῶν καὶ δάκρυα χαρᾶς καὶ ὄχι πένθους τοὺς συνοδεύουσιν. Ἡ ὥρα τῆς τελετῆς των σημαίνει τὴν ὥραν τῆς ἀπελευθερώσεως ὁλοκλήρου λαοῦ. Οὐδέποτε οὗτοι ἔμαθον τὰς μασωνικὰς ταύτας ἀρχάς: *Ἀγάπα τὸν πλησίον σου, μὴ πράττῃς κακὸν, ποίει τὸ καλὸν διὰ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ τοῦ καλοῦ, καὶ ἄφες νὰ λέγωσιν ὅ,τι θέλουσιν οἱ ἄνθρωποι.*

Ὁ Λεοπόλδος Χριστιανὸς Γεώργιος Φρεδερῖκος τοῦ Σὰξ-Κοβούργου, Βασιλεὺς τῶν Βέλγων ἔδωκε τῷ κόσμῳ τὴν εἰκόνα ἀληθοῦς πατρικοῦ καὶ ἐλευθερόφρονος βασιλέως. Ἄφινε νὰ σκέπτωνται ὅ,τι ἤθελον οἱ ἄνθρωποι· ἔπραττε τὸ καλὸν, ἠγάπα τὸν λαόν του, καὶ ὁ λαός του τὸν ἐπένθησεν ὡς εὐεργέτην τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐννόησεν ὅτι *ὁ εὐγενέστερος καὶ ὠφελιμώτερος ἀγὼν τοῦ προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ ὑποστήριξις τῆς ἀνεξαρτησίας ἔθνους τινὸς καὶ τῆς παγιώσεως τῶν ἐλευθεριῶν του.*

Τὸ μασωνικὸν τοῦτο δόγμα τὸ διδάσκον τὸν σεβασμὸν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας καὶ τὴν ἀγάπην τῶν ὁμοίων μας, δὲν ἐπελάθετό ποτε καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου, ὅπου ἐκλήθη νὰ κυβερνήσῃ τὰς τύχας τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ τὸ ἐπραγματοποίησε μετὰ θάρρους καὶ ἐπιμονῆς ἀνωτέρας παντὸς ἐπαίνου.

Ἡ μασωνία ἀριθμεῖ μεταξὺ τῶν μελῶν της μέγαν ἀριθμὸν πριγκήπων καὶ ἡγεγόνων, ἀλλ' οὐδεὶς ἐπεδείξατο ἐπὶ τοῦ θρόνου περισσοτέραν φρόνησιν καὶ σύνεσιν, οὐδεὶς ἔθηκεν εἰς μεγαλειτέραν ἁρμονίαν τὰς δημοσίας πράξεις του πρὸς τὰ ἐν τοῖς ἡμετέροις ναοῖς διδασκόμενα δόγματα· οὐδεὶς προέθετο ὑψηλότερον σκοπὸν, οὐδεὶς ἐκτήσατο ἀνθρωποπρεπέστερον καὶ ἐνδοξότερον ἀποτέλεσμα. Καὶ οὕτω περιέβαλε τὴν μασωνικὴν ἀδελφότητα μετὰ λαμπρότητος ἀθανάτου.

Ἐπεθύμουν ν' ἀφήσω ἄλλους νὰ ὁμιλήσωσι σήμερον· διότι αἰσθάνομαι πόσον τὸ ἐπιβληθέν μοι ἔργον εἶναι ἀνώτερον τῶν δυνάμεών μου, καὶ δὲν εὑρίσκω λόγους ἵνα λαλήσω περὶ τοῦ ἀγαθοῦ τούτου πρίγκηπος καὶ τοῦ μεγάλου τούτου βασιλέως. Ἐπεθύμουν ἰσχυρά τις φωνὴ νὰ ἐγείρετο ἐν τῷ ναῷ τούτῳ ἵνα καταλάβῃ τὴν θέσιν μου.... ἀλλ' οὐδεὶς ἀδελφὸς ἐγείρεται, οὐδεμία φωνὴ ἀκούεται, καὶ ὀφείλω νὰ ἐκτελέσω τὸ καθῆκόν μου. Ἐπιδαψιλεύσατέ με λοιπὸν, Ἀδελφοί μου, ὅλην τὴν καλοκἀγαθίαν ὑμῶν καὶ, ἀποβλέποντες εἰς τὸ δυσχερὲς τῆς ἐπιχειρήσεως, συγχωρήσατε τὴν ἀνικανότητα τοῦ ῥήτορος.

Τόσαι εὔγλωττοι φωναὶ ὕμνησαν, ἐν τῷ ἀνιέρῳ (profane) κόσμῳ, τὰς ἀρετὰς τοῦ πεφιλημένου ἀδελφοῦ ἡμῶν. Πάντες, ἐν τῇ Βελγικῇ ὡς καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ὡμίλησαν ἐπιτυχῶς περὶ τοῦ μεγαλείου τοῦ χαρακτῆρός του, καὶ τῶν λαμπρῶν προτερημάτων τοῦ νοός του. Τί λοιπὸν νὰ

εἴπω ἐγὼ μετ' αὐτούς; Ποῦ νὰ εὕρω ἀκόμη λόγους δυναμένους νὰ ἐκπλήξωσι τὸν νοῦν καὶ συγκινήσωσι τὰς καρδίας ὑμῶν; Μὴ ὁ βίος τοῦ πρώτου βασιλέως τῶν Βέλγων δὲν εἶναι γνωστὸς ἡμῖν; Τί δύναμαι νὰ σᾶς διδάξω περὶ τῆς βασιλείας ταύτης, ἧς αἱ πράξεις ἐγένοντο ὑπὸ τὰς ὄψεις σας; Ἀδυνατῶ ν' ἀναμνήσω ὑμῖν πάσας ταύτας τὰς πράξεις, ἀλλ' ὀφείλω να σᾶς καταδείξω τὸ αἴσθημα τοῦ ἀληθοῦς μεγαλείου, ὅπερ καθωδήγησε τὰς προσπαθείας ὅλου τοῦ βίου του.

Γνωρίζετε μετὰ πόσης αὐταπαρνήσεως καὶ θάρρους ἐδέχθη τὸ στέμμα τοῦτο. Ὁ ἐχθρὸς κατεῖχεν ἔτι τὸ πάτριον ἔδαφος, καὶ ἡμεῖς οὐδεμίαν δύναμιν εἴχομεν ὠργανισμένην. Ὁ ξένος εἶχε σπείρει τὸν χρυσὸν εἰς τὰς πόλεις ἡμῶν, καί τινες, ἐξ ἐκείνων οἵτινες εἶχον μείνει πιστοὶ εἰς τὴν πεσοῦσαν ἐξουσίαν, εἶχον ὑψώσει τὴν σημαίαν τῆς ἐξεγέρσεως. Αἱ μεγάλαι δυνάμεις αἵτινες εἶχον παραδεχθῆ τὴν ἡμετέραν ἀνεξαρτησίαν, δὲν ἦσαν εὐέλπιδες διὰ τὸ μέλλον ἡμῶν. Ἕτεροι δὲ καὶ ἐχθρικῶς ἦσαν διατεθειμένοι καθ' ἡμῶν. Εὑρισκόμεθα περὶ τὴν ἀνεύρεσιν ἡγεμόνος, καὶ ὁ ἐκλεχθεὶς ἀπεποιήθη τὸ στέμμα, καὶ πάντες ἔβλεπον ἡμᾶς ὡς ἐπικινδύνους εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν εἰρήνην, καὶ τὸ ἀρτιγενὲς τοῦτο βασίλειον ἔθνησκεν, ὡς ναῦς παραδερομένη ὑπὸ τῆς τρικυμίας, ἥτις ἄνευ πρωρέως δεξιοῦ, ἤθελε καταποθῆ ὑπὸ τῶν κυμάτων.

(Ἀκολουθεῖ.)

Ο ΣΑΛΠΙΓΚΤΗΣ ΤΟΥ ΒΕΡΕΖΙΝΑ.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ,

Ὑπὸ

ΕΠΑΜΙΝΩΝΔΑ ΣΧΙΝΑ.

(Συνέχεια Ἴδε φύλ. 35 καὶ 36.)

Ἡ Ῥόζα ἐκάθησεν αὖθις ἀπέναντι τοῦ Ἀνσέλμου.

— Ἐπιθυμῶ νὰ μάθω, εἶπε, πῶς ὁ Γαλλικὸς στρατὸς διῆλθε τὸν Βερεζίναν.

— Κολυμβῶν κατὰ τὸ ἥμισυ, ἀπήντησεν ὁ στρατιώτης.

Καὶ τότε ὁ Γκλουμπὲτ εὗρε λέξεις σχεδὸν ἐπικὰς, ὅπως εἴπῃ ὅ,τι εἶχεν ἴδει.

Περιέγραψεν εἰς τὴν ἐνθουσιώδη κόρην τὴν ὁλεθρίαν νύκτα, ἣν διῆλθον εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Στουδιάγκας καὶ τὴν ἀνένδοτον ἐργασίαν τοῦ γεφυροποιῶν, καὶ τὰς παρὰ τοῦ Ναπολέοντος διδομένας διαταγὰς, καὶ τὴν διπλῆν καὶ ῥιψοκίνδυνον πορείαν αὐτοῦ κολυμβητεὶ ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἑτέραν ὄχθην. Εἶτα τέλος τὴν ἀναχώρησίν του μετὰ τοῦ προδότου Μαρκελίνου καὶ τὴν ἡρωϊκὴν ἀφοσίωσιν τοῦ ἵππου του προσπαθοῦντος νὰ τὸν ἁρπάσῃ ἀπὸ τῶν κοζάκων. . . .

Ἀκολούθως τὴν μακρὰν αἰχμαλωσίαν του εἰς τοὺς πόδας τοῦ Καυκάσου, καὶ τέλος τὴν συνάντησίν του μετὰ τοῦ Τσάρεβιτς Νικολάου, ὅστις τῷ ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν.

Καὶ ἡ νέα κόρη τὸν ἤκουσεν ἀσθμαίνουσα, ἀγωνιῶσα, πλήρης συγκινήσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ.

Ὅτε οὗτος ἐτελείωσεν, ἐκραύγασεν.

—Ἀλλὰ πρέπει νὰ σᾶς ἀποδώσωσι τὸν βαθμόν σας.

—Δὲν γνωρίζω τί θέλουσι κάμει διὰ μὲ, ἀπήντησεν ὁ Ἀνσέλμος σείων τὴν κεφαλήν· ἀλλ' εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Γερμανίας, ἀφ' ὧν διῆλθον καὶ εἰς τὰς ὁποίας λαλοῦσι τὴν γαλλικὴν, μοὶ εἶπον ὅτι εἶναι λίαν σκληραὶ αἱ περιστάσεις, τώρα, διὰ τοὺς στρατιώτας τοῦ Ναπολέοντος.

— Ὦ! εἶπεν ἡ Ῥόζα, σᾶς ὑπόσχομαι, ἐγὼ, ὅτι θέλουσι σᾶς ἀποδώσει δικαιοσύνην· ὁ πατήρ μου εἶναι ἀγαθὸς, κατὰ βάθος, καὶ ὅταν τῷ ὁμιλήσω περὶ ὑμῶν.... Πρέπει βεβαίως. . . .

— Ὁ πατήρ σας εἶναι ἀφωσιωμένος εἰς τὸν βασιλέα, εἶπε θλιβερῶς ὁ Ἀνσέλμος.

— Τί βλάπτει τοῦτο; ὑπέλαβε τὸ ἀνήσυχον παιδίον. . . . Μὲ ἀγαπᾷ, ὁ πατήρ μου, καὶ ἔχει συνήθειαν νὰ μ' ἀκούῃ πολὺ περισσότερον ἢ τὴν μητέρα. . .

Ὅπως κολάσῃ τὴν μομφὴν ταύτην, ἔρριψε τοὺς βραχίονάς της περὶ τὸν τράχηλον τῆς βαρώνης καὶ τῇ ἐναπέθεσε φίλημα ἐπὶ τοῦ μετώπου.

— Κακή! εἶπεν αὕτη, ἥτις ἐμάλωνε πάντοτε τὴν λατρευομένην θυγατέρα της.

Καὶ ἀποτεινομένη πρὸς τὸν Ἀνσέλμον.

— Καὶ ἔπειτα, εἶπεν, ὁ πατήρ μου

εἶναι ἄνθρωπος δίκαιος. . . . Θέλει σᾶς ὑποστηρίξει. . . . θέλετε ἐπανέλθει εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. . . .

— Ναί, ἐὰν τιμωρηθῇ ὁ προδότης, εἶπεν οὗτος.

Κατὰ παράδοξον συγκυρίαν ὁ Ἀνσέλμος, διηγούμενος τὸ δρᾶμα τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Βερεζίνα, τὸ τρομερὸν ἐκεῖνο δρᾶμα, οὗ τινος ὑπῆρξεν ὁ ἥρως καὶ τὸ θῦμα, εἶχεν ἀναφέρει τὸν Μαρκελῖνον διὰ τῆς λέξεως ὑπολοχαγὸς καὶ δὲν εἶχε ποσῶς προφέρει τὸ ὄνομά του.

— Πῶς! ἐὰν θέλῃ τιμωρηθῇ! εἶπεν ἡ Ῥόζα· ἀλλ' ἀναμφιβόλως, διότι τέλος, τίς οἶδεν; ἄνευ τῆς προδοσίας αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν βεβαιότητα ὁ Αὐτοκράτωρ ἤθελε καταβάλει τοὺς Ῥώσσους· δὲν ἔχει οὕτω, Κύριε;

— Τὸ πιστεύω, Δεσποσύνη.

— Ἀλλὰ, τέκνον μου, εἶπεν ἡ βαρώνη, ἥτις ὑπέφερε μυρίους φόβους, πηγαίνετε λοιπὸν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν διαταγῶν μου.

— Πηγαίνω, μητέρα, ἀπήντησεν ἡ Ῥόζα.

Καὶ τὴν φορὰν ταύτην, ἐγερθεῖσα, ἐχαιρέτησε τὸν Γκαλουμπέτ διὰ μικρᾶς ὑποκλίσεως φιλικῆς καὶ ἐξῆλθεν.

Ὁ Ἀνσέλμος τότε ἐστράφη πρὸς τὴν βαρώνην.

— Ἄ! εἶσθε πολὺ ἀγαθὴ δι' ἐμὲ, Κυρία, εἶπε, τοσοῦτον ἀγαθὴ, ὥστε τολμῶ νὰ σᾶς εἴπω μίαν τρέλλαν ἔτι, τὶ ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ ἔλθωσιν εἰμὴ εἰς τὸ τεταραγμένον πνεῦμα πτωχοῦ τινος ἀνθρώπου, ὡς ἐμέ.

Ἡ Κυρία δὲ Βερτρῶ, τὸν παρετήρει, πάντοτε ἔκθαμβος.

— Ναὶ, φαντάσθητε ὅτι ἐν τῇ ἐπαύλει, εἰς τὴν ὁποίαν διῆλθον τὴν παιδικὴν ἡλικίαν μου, ὑπῆρχε νέα τις κόρη, ἐξαδέλφη τῆς Μυοννέττης, ἐκείνης πρὸς τὴν ὁποίαν ὁμοιάζετε.

— Λοιπόν! εἶπεν ἡ βαρώνη πάντοτε ἀτάραχος.

— Ἡ ἐξαδέλφη αὕτη ὠνομάζετο Σωσάννη.

— Ἄ!

— Καὶ ἤδη, τοσαύτας ἔχω ὀνειροπολήσεις ἐν τῇ κεφαλῇ. . . .

— Σᾶς φαίνεται, ἀναμφιβόλως, ὑπέλαβεν ἡ βαρώνη, τῆς ὁποίας ἡ φωνὴ ἐξηγέρθη, ὅτι δὲν ὁμοιάζω πλέον πρὸς τὴν Μυοννέττην.

— Ὤ! πάντοτε.

— Πρὸς τὴν Μυοννέττην καὶ τὴν Σωσσάννην ἐνταυτῷ, ἴσως, προσέθηκεν ἡ βαρώνη.

— Ὄχι, ὄχι σεῖς.

— Τίς λοιπὸν, τότε;

— Ἡ θυγάτηρ σας.

— Ἡ Ῥόζα! ἐκραύγασεν ἡ βαρώνη.

— Ναὶ, Κυρία.

— Ἄ! Κύριε, εἶπεν ἡ Κυρία δὲ Βερτρὼ ἐγερθεῖσα μετὰ ψυχρᾶς ἀξιοπρεπείας, εἴχετε δίκαιον πρὸ ὀλίγου.

— Κυρία. . .

— Εἴχετε δίκαιον, ὅταν μοὶ ἐλέγετε, ὅτι εἴχετε τὸν ἐγκέφαλον ὀλίγον τεταραγμένον.

Καὶ διὰ κινήματος ἐξοργίσεως ἠμιμηχανικῆς ἡ βαρώνη ἤρξατο νὰ συστρήφῃ τὰς ἐκ περιάπτων χειρίδας της.

Τὸ κίνημα τοῦτο ἀπεκάλυψε τὸν δεξιὸν βραχίονά της ἐπὶ δευτερόλεπτον· ἀλλὰ τὸ δευτερόλεπτον ἐκεῖνο ἐξήρκεσεν. Ὁ Γκαλουμπέτ ἀφῆκε νέαν κραυγήν.

Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην, δὲν ἦτο πλέον κραυγὴ ἀμφιβολίας.

Ἦτο κραυγὴ πεποιθήσεως.

Πεποιθήσεως ἀπολύτου, ἀκλονήτου.

Ἔλαβε τὸν βραχίονα τῆς τρεμούσης βαρώνης, ἤγειρε τὴν χειρίδα καὶ ἀπεκάλυψε πλατεῖαν οὐλήν.

— Ἄ! ἐκραύγασεν οὗτος, δὲν θέλεις ἀρνηθῆ πλέον ὅτι εἶσαι ἡ Μυοννέττη· ἡ οὐλὴ αὕτη, τὴν ὁποίαν ἔχεις ἐδῶ, προέρχεται ἐκ τομῆς, ἣν ἔπαθες κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς συγκομιδῆς τοῦ χόρτου, ἔκ τινος δρεπάνου. Βαρώνη ἢ ὄχι, εἶσαι ἡ Μυοννέττη!

Ἡ βαρώνη ἀφῆκε κραυγὴν πεπνιγμένην.

— Χάριν! χάριν! εἶπε μετ' ἡμισείας φωνῆς.

— Καὶ ἐγὼ, ὅστις δὲν περιεφρόνησα τὸν θάνατον εἰμὴ διὰ σὲ, ἐψιθύρισεν ὁ στρατιώτης, ὅστις διῆλθεν αἴφνης ἐκ τῆς ὀργῆς εἰς τὴν συγκίνησιν . . . ἐγὼ, ὅστις, δεκαπέντε ἔτη, ἔσχον τὴν εἰκόνα σου ἐν τῇ καρδίᾳ μου καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπὶ τῶν χειλέων μου. . . .

— Ἀνσέλμε. . . Χάριν! εἶπεν αὕτη, μὴ κραυγάζετε, μὴ μὲ ὀνομάζετε! . . .

Ὁ ἔρως τὸν ἐπανέλαβεν, ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα.

— Ὦ Μυοννέττη, εἶπεν, ἐὰν ἐγνώριζες πῶς σὲ ἠγάπων . . . καὶ σὺ μ' ἐλησμόνησες . . .

— Ὄχι, εἶπεν αὕτη.

— Ἐγένεσο σύζυγος ἄλλου. . . .

— Συγχωρήσατέ μοι. . . . Σᾶς ἐπίστευσα νεκρόν. . . .

— Δὲν ἐγνώριζες λοιπὸν, ὅτι οἱ νεκροὶ ἐπανέρχονται, ὅταν ἀγαπῶσιν ὡς ἐγὼ σὲ ἠγάπων! . . . ὑπέλαβεν οὗτος.

— Ἀρκετὰ σᾶς ἐθρήνησα, ἐξηκολούθησεν αὕτη.

— Ἀλλὰ μ' ἐπρόδωκες. . . .

— Ὤ! ποσῶς τὴν λέξιν ταύτην, εἶπεν, ὄχι, ποσῶς τὴν λέξιν ταύτην. . . . Σᾶς ἠγάπων πάντοτε· ἀλλ' ἐὰν ἐγινώσκετε πόσον μ' ἐβασάνισαν, μ' ἐστενοχώρησαν, ὅπως συζευχθῶ τὸν στρατηγόν.

— Ἄ! ναὶ, ὑπέλαβεν οὗτος μετὰ πικρίας, ἕνα στρατηγόν, δὲν εἶναι μικρὸν πρᾶγμα καὶ καθαρῶς εἰπεῖν δὲν ἐδύνατο ἡ ἀνάμνησις πτωχοῦ χωρικοῦ, σκοτεινοῦ στρατιώτου ὡς ἐμέ. . . .

Καὶ ἐπειδὴ ὕψωνεν ἔτι τὴν φωνὴν, ἐκείνη συνήνωσε τὰς χεῖρας ἱκετευτικῶς.

— Χάριν! ἐπανέλαβεν αὕτη, μὴ μὲ καταστρέφετε, οἱ ἄνθρωποί μου δύνανται νὰ ἔλθωσιν.

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἐκεῖνος ἠγέρθη καὶ ὑπερήφανος, τρομερὸς, τὴν ἐκάρφωσεν ὑπὸ τὸ βλέμμα του.

— Καὶ τὸ τέκνον σας; εἶπεν.

Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἐκείνη ἐρρίγησε καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλήν.

— Τὸ ἐδικόν μου, ἐπανέλαβεν οὗτος, διότι ἦσο ἔγκυος, ὅταν ἀνεχώρησα.

Ἐκείνη ἐσιώπα.

— Ἀλλ' ἀποκρίθητι λοιπόν! ἐξηκολούθησεν οὗτος κινῶν τὸν βραχίονά της.

— Τὸ εἴδατε, εἶπεν αὕτη διὰ φωνῆς θνησκούσης.

— Ἡ κόρη μου! ἐκραύγασεν ὁ Ἀνσέλμος μετ' ἐκφράσεως χαρᾶς, εἶναι ἡ κόρη μου!

— Πρὸς Θεοῦ! χαμηλότερα.

Ἀλλ' ἐκεῖνος, ἐκμανεὶς, ἐπανέλαβεν.

— Κόρη μου! . . . Κόρη μου! . . Ὁ ἄγγελος οὗτος, τὸν ὁποῖον εἶδον, ἡ δεσποσύνη αὕτη εἶναι ἡ κόρη μου!

Ἡ βαρώνη, καταληφθεῖσα ὑπὸ ἰλιγγιώδους φόβου, ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα πρὸ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ὅστις ἀπώλει τὴν κεφαλήν.

— Ἀνσέλμε, εἶπεν, Ἀνσέλμε, ἐὰν μὲ ἠγάπησες, ἐὰν μὲ ἀγαπᾷς ἔτι. . . .

— Ἐὰν σὲ ἀγαπῶ! ὑπέλαβεν οὗτος μετ' ἐκφράσεως χαρᾶς παιδικῆς. Καὶ ἠθέλησε νὰ τὴν λάβῃ εἰς τοὺς βραχίονάς του.

— Ἄκουσόν με, ἐπανέλαβεν ἡ βαρώνη διὰ φωνῆς συντετριμμένης, ἐν ὀνόματι τοῦ οὐρανοῦ, ἐν ὀνόματι τοῦ ἔρωτος, τὸν ὁποῖον ἔσχες δι' ἐμὲ, . . . ἐν ὀνόματι τοῦ τέκνου ἡμῶν.

Τὴν τελευταίαν ταύτην λέξιν ἐτόνισε διὰ τόνου ἀνεκφράστου.

— Λοιπόν! εἶπεν οὗτος, τί θέλεις;

— Θέλω νὰ μὲ ἀκούσῃς . . . . θέλω νὰ ὁμιλήσωμεν χαμηλά. . . .

— Καὶ ἔπειτα;

— Θέλω. . . . θέλω. . . . Ἄ! δὲν γνωρίζω πλέον. . . .

Καὶ πλήρης τρόμου καὶ ἀγωνίας ἔτρεξεν εἰς τὴν θύραν, τὴν ὁποίαν ἡ Ῥόζα εἶχεν ἀφήσει ἡμίκλειστον, τὴν ἔκλεισε μεθ' ὁρμῆς καὶ ἔσυρε τὸν σύρτην.

Εἶτα ἐπανῆλθε πρὸς τὸν Ἀνσέλμον.

Αὐτὸς εἶχε καθησυχάσει, εἶχε σκεφθῆ ἐπὶ ἓν δευτερόλεπτον καὶ εἶχε κατανοήσει ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη ἐν τῷ δικαιώματί της τὸν παρεκάλει ν' ἀποφύγῃ πᾶν σκάνδαλον.

— Ναὶ, εἶπεν οὗτος, ἔχεις δίκαιον.... δὲν θέλω κάμει θόρυβον . . . ἀλλ' ὁμίλει . . . εἰπέ μοι . . . θέλω τὸ τέκνον μου. . . .

— Ναὶ, εἶπεν αὕτη, ἀλλὰ δὲν τὸ εἶδες πρὸ ὀλίγου;

— Ναί! ὤ! εἶναι ὡραία . . .

— Καὶ ἀνατεθραμμένη ὡς δεσποσύνη.

— Εἶναι ἄγγελος! ὑπέλαβεν ὁ Γκαλουμπέτ μετ' ἐκστάσεως.

— Καὶ ἐν τούτοις δὲν δύναμαι νὰ τῇ εἴπω τὴν ἀλήθειαν, ἐννοεῖς;

— Ναί . . . ναί . . . εἶπεν οὗτος, μετὰ τῆς εὐπειθείας παιδίου.

Καὶ ἔρριψε βλέμμα οἴκτου ἐπὶ τῶν ῥακῶν, τὰ ὁποῖα τὸν ἐκάλυπτον, εἶτα, αἴφνης, ἠνώρθωσεν ἀγερώχως τὴν κεφαλήν.

— Ἀλλὰ δὲν θέλω εἶσθαι πάντοτε οὕτως, εἶπεν, ὁ Αὐτοκράτωρ μ' ἔχει παρασημοφορήσει. . . . Πρέπει νὰ μοὶ ἀποδώσωσι τὸν βαθμόν μου!

— Ναί, τὸ ἐλπίζω, εἶπεν ἡ βαρώννη.

— Καὶ ἐὰν δὲν μὲ θέλωσι πλέον, θέλουσι μοὶ ὁρίσει σύνταξίν τινα, καθόσον ἔχω δικαίωμα.

— Ἀναμφιβόλως, φίλε μου.

— Καὶ τότε πρέπει βεβαίως, ὅπως ἡ κόρη μου μὲ ἀναγνωρίσῃ, δὲν ἔχει οὕτως;

— Ναί, εἶπεν ἔτι ἡ βαρώννη, ὡς ἀκατανόητός τις ἠχώ.

— Καὶ θέλω σᾶς λάβει ἀμφοτέρας, ἐψιθύρισεν ἀφελῶς ὁ Γκαλουμπέτ.

— Ἄ! εἶσαι παράφρων! ἐκραύγασεν αὕτη.

— Παράφρων! εἶπεν οὗτος.

— Ναί. Ἐλησμόνησες....

— Τί λοιπόν;

— Ὅτι εἶμαι ὕπανδρος;

— Ὄχι! εἶπεν οὗτος ἀφεὶς κραυγὴν λύσσης, τοῦτο δὲν γίνεται.... τοῦτο δὲν δύναται νὰ γείνῃ... Εἶσαι σύζυγός μου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ· τὸ τέκνον σου εἶναι τέκνον μου....

— Εἶμαι ὕπανδρος... ἐπανέλαβεν αὕτη.

— Λοιπόν! ὑπάρχει τὸ διαζύγιον! εἶπεν οὗτος· δύνανται νὰ μοὶ ἀρνηθῶσιν, ὅπως μοὶ ἀποδώσωσι τὴν σύζυγον καὶ τὸ τέκνον μου;

— Ναί... τὸ διαζύγιον εἶναι κατηργημένον.

— Σατανᾶ! ἐκραύγασεν ὁ πτωχὸς παράφρων, θέλει ἰσχύσει δι' ἐμέ... θέλω τὴν σύζυγόν μου!...

— Ἀνσέλμε!

— Θέλω τὸ τέκνον μου!...

Ἐκείνη προσεπάθησε νὰ ἐπιθέσῃ τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ στόματός του.

Τὴν ἀπώθησε μετ' ὀργῆς.

— Ἄ! ἐπειδὴ δὲν εἶμαι στρατηγός, εἶπε, δὲν θέλεις νὰ ἔλθῃς μετ' ἐμοῦ... Λοιπόν! θέλω γείνει!... ἂς μ' ἐξαποστείλωσι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ... καὶ ὁ βασιλεύς σου θέλει μάθει τί γνωρίζουσι νὰ πράττωσιν οἱ στρατιῶται τοῦ Ναπολέοντος....

— Ὦ! ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἶναι παράφρων! ἐψιθύριζεν ἡ βαρώννη συστρέφουσα τὰς χεῖρας ἐξ ἀπελπισίας.

— Παράφρων! εἶπεν οὗτος, παράφρων! διότι ζητῶ τὴν σύζυγόν μου!

— Ἀλλὰ σιώπησον!

— Διότι ζητῶ τὸ τέκνον μου!

Καταληφθεῖσα ὑπὸ φόβου ἡ βαρώνη ἠθέλησε νὰ φύγῃ.

Ἀλλ' ὁ Ἀνσέλμος ἐτέθη ἐνώπιον τῆς θύρας καὶ τῇ ἔκλεισε τὴν διάβασιν.

— Θέλω τὴν σύζυγον καὶ τὸ τέκνον μου! ἐπανέλαβεν οὗτος μετὰ τῆς ἐπιμονῆς ἀνθρώπου, ἀρχίζοντος νὰ χάνῃ τὸ λογικόν.

— Θεέ μου! Θεέ μου! σπλαγχνίσθητέ με!... ἐκραύγασεν αὕτη.

Καὶ ἔτρεξε πρὸς δευτέραν θύραν, ἣν ἤνοιξεν.

Ἡ θύρα αὕτη ἔφερεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ὕπνου.

Ὁ Ἀνσέλμος τὴν ἠκολούθησεν.

Ἀλλὰ μόλις ὑπερέβαλε τὸν οὐδὸν, ἐσταμάτησεν, ἄφωνος, ἐκπεπληγμένος, καὶ ὡσεὶ περισφιγγόμενος τὸν λαιμὸν ὑπὸ σιδηρᾶς χειρὸς ἀοράτου.

Ἀντικρὺ αὐτοῦ ἦν εἰκών τις φυσικοῦ μεγέθους.

Ἡ εἰκὼν ἀνδρὸς ἐν μεγάλῃ στολῇ ὑποστρατήγου.

Καὶ εἰς τὴν εἰκόνα ταύτην ὁ Ἀνσέλμος ἀνεγνώριζε τὸν ἀρχαῖον ὑπολοχαγὸν Μαρκελῖνον, τὸν ἄνθρωπον, ὅστις εἶχε πωλήσει τὸν γαλλικὸν στρατὸν εἰς τὸν Ῥῶσσον στρατάρχην Οὐϊτγενστάϊν.

VII

Ὁ χρόνος, ὅστις παρῆλθεν, ἐνόσῳ ὁ Ἀνσέλμος παρετήρει τὴν εἰκόνα ἐκείνην, ἦν μία ὥρα ἢ ἓν δευτερόλεπτον; Τοῦτο εἶναι ἀδύνατον νὰ εἴπωμεν, ἀλλ' ἐφάνη εἰς τὴν βαρώννην, ὅτι αἰὼν ὁλόκληρος παρῆλθεν.

Ὁ Ἀνσέλμος ἤνοιξε τέλος τὸ στόμα.

— Τίς εἶναι ὁ ἄνθρωπος οὗτος; ἠρώτησεν.

Ἐκείνη ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἀπήντησεν.

— Εἶναι αὐτός.

— Αὐτός! αὐτός!! αὐτός!!! ὑπέλαβεν οὗτος ἐπὶ τριῶν τόνων διαφόρων· ἐκείνη δὲν ἀπήντησεν.

— Ἀλλὰ, ἐπανέλαβεν οὗτος, εἶναι ἀδύνατον... σὺ καλεῖσαι Κυρία δὲ Βερτρώ.

Ἐκείνη ἔκλινεν χαμηλότερον ἔτι.

— Ὁ βασιλεὺς τῷ ἀπένειμε τὸ ὄνομα αὐτὸ εἰς ἀμοιβὴν τῶν ὑπηρεσιῶν του.

Τότε ὁ ἀρχαῖος σαλπιγκτὴς ἀφῆκε βρυχηθμόν.

— Ὦ! αὐτὸ δὲν γίνεται, εἶπεν, δὲν

εἶναι δυνατὸν νὰ γείνῃ... δὲν γνωρίζω τὸν βασιλέα, περὶ οὗ ὁμιλεῖς· ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον ν' ἀνταμείβῃ τοὺς προδότας καὶ τοὺς δειλούς!

— Τοὺς δειλούς! τοὺς προδότας! ἐπανέλαβεν ἡ Μυοννέττη ὡς ἠχώ.

Ἐπροχώρησε πρὸς αὐτὴν ἀπειλητικὸς καὶ τῇ ἔσεισεν αὖθις τὸν βραχίονα.

— Ἀλλὰ δὲν ἐννόησες; ἐκραύγασεν.

— Ναί... ὄχι... δὲν γνωρίζω... ἤρθρωσεν αὕτη.

— Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος, ὅστις μᾶς ἐπρόδωκεν... ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος, ὅστις μ' ἐδολοφόνησεν!...

Ἐκείνη τὸν παρετήρει πνευστιῶσα.

— Εἶναι αὐτός! ἐξηκολούθησεν οὗτος μετ' ἐκφράσεως μίσους καὶ ὀργῆς.

Ἐκείνη ἐγονυπέτησε σχεδὸν πρὸ τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ τοῦ βρυχωμένου ἐκ παραφορᾶς, ὡς ἔνοχος ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ του.

— Καὶ εἶναι αὐτὸς, ἐπανέλαβεν οὗτος, ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον συνεζεύχθης! ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖον ἀπεστρέφεσο ἄλλοτε!

Ἡ ἔκφρασις τοῦ Γκαλουμπέτ ἦν τοσοῦτο θλιβερὰ, ὥστε ἐξήγειρεν εἰς τὴν καρδίαν τῆς βαρώννης χορδὰς, αἵτινες πρὸ πολλοῦ εἶχον παύσει δονούμεναι.

— Ἄ! συγχώρησόν μοι, εἶπεν αὕτη, ἐὰν ἐγίνωσκες...

— Ναί, εἶπεν οὗτος, γνωρίζω τί θέλεις νὰ μὴ εἴπῃς, μ' ἐπίστευες νεκρὸν, ὁ πατήρ σου σὲ εἶχε βιάσει, ἀναγκάσει... Τί ἄλλο ἠξεύρω ἐγώ;

Καὶ ὁ Γκαλουμπὲτ ἐκτύπησε τὸν πόδα καὶ ἤρξατο νὰ μετρᾷ τὸ δωμάτιον μεγάλοις βήμασιν.

— Ὄχι, εἶπεν ἡ βαρώνη, δὲν εἶναι τοῦτο.

— Τί εἶναι λοιπὸν τότε; ἠρώτησεν οὗτος ὀργίλως.

Ἐκείνη τέλος γονυπετοῦσα πρὸ αὐτοῦ καὶ κεκλιμμένη ὑπὸ τὴν ἀπελπισίαν καὶ τὸ αἶσχος, τῷ ἔκαμε τὴν ἀκόλουθον ἀφήγησιν.

— Ὅταν ἀνεχώρησες, Ἀνσέλμε, κατελήφθην ὑπὸ τοσοῦτον μεγάλης ἀπελπισίας, ὥστε ἠθέλησα νὰ ῥιφθῶ εἰς τὸν Γών· ἀλλ' ἡ πτωχή μου μήτηρ, ἥτις ἀπέθανε μετ' οὐ πολύ, μ' ἐμπόδισεν.

Ἐν τούτοις ὁ χρόνος προεχώρει καὶ ἡ ὥρα ἐπλησίαζε, καθ' ἣν δὲν ἤθελον δύνασθαι πλέον νὰ κρύπτω τὸ σφάλμα μου. Ἡ ὄψις τοῦ πατρός μου μ' ἔκαμνε νὰ τρέμω.

Τέλος τὸ παχυνθὲν σῶμά μου μὲ ἠνάγκασε τὰ πάντα νὰ ὁμολογήσω. Ὁ πατήρ μου ἦν ὁρμητικός· τῷ ἐπῆλθε παραφορὰ καὶ ἠθέλησε νὰ μὲ φονεύσῃ.

— Ὀνόμασόν μοι τὸν διαφθορέα σου, μοὶ εἶπεν, ἢ σὲ φονεύω! Ὅταν τὸ ὄνομά σου ἐξῆλθε τῶν χειλέων μου, ἡ παραφορά του ἐδιπλασιάσθη.

— Παρακάλει τὸν Θεὸν, μοὶ εἶπεν, ὅπως ἐπανέλθῃ, ἵνα δώσῃ ὄνομα εἰς τὸ τέκνον του· διότι, ἐὰν δὲν ἐπανέλθῃ, ὅσον εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἔχω ἕνα βραχίονα.....

Ἡ πτωχή μήτηρ μου ἐσταμάτησε τὸν βραχίονα, ὅστις ἠγείρετο κατ' ἐμοῦ καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰ γόνατα.

Ἡ ὀλεθρία ὥρα ἔρθασεν· ἡ κόρη μου ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον. Τὴν ἔλουον εἰς τὰ δάκρυά μου καὶ ἐξηκολούθουν περιμένουσά σε.

Τί εἶχες ἀπογείνει; Οὐδεὶς ἐγίνωσκεν.

Τέλος ἡμέραν τινά· ὤ! δὲν θέλω τὴν λησμονήσει ποτέ· δύο ἐπιστολαὶ ἔφθασαν εἰς τὸν πατέρα μου.

Ἡ μία τῷ ἀνήγγελλε τὸν θάνατόν σου καὶ ἔλεγε ὅτι εἶχον ἀνακαλύψει τὸν ἵππον σου ἐπὶ τῆς χιόνος καὶ παρὰ τὸν ἵππον πτῶμα, τὸ ὁποῖον εἶχον παραμορφώσει οἱ λύκοι καὶ τὸ ὁποῖον ἄνευ οὐδὲ τῆς ἐλαχίστης ἀμφιβολίας ἦτον ἐδικόν σου.

Ὁ πατήρ μου ἐδόθη εἰς βλασφημίας καὶ ἐπίστευσα ὅτι ἡ τελευταία ὥρα μου εἶχε φθάσει.

Ἀλλ' ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἑτέρας ἐπιστολῆς, ἧς δὲν ἔμαθον τὸ περιεχόμενον εἰμὴ βραδύτερον, τὸν καθησύχασεν αἰφνιδίως.

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἦτο τοῦ Μαρκελίνου.

Ὁ Μαρκελῖνος ἔγραφεν ὅτι εἶχες ἀποθάνει εἰς τοὺς βραχίονάς του καὶ ὅτι εἶχε δεχθῆ τὸν τελευταῖόν σου στεναγμόν.

— Ὁ ἄτιμος! ἐψιθύρισεν ὁ Γκαλουμπέτ.

Ἡ Βαρώνη ἐξηκολούθησεν.

— Ὁ Μαρκελῖνος προσέθετεν ὅτι τὸν εἶχες, οὕτως εἰπεῖν, ἐπιφορτίσει διὰ τῶν τελευταίων θελήσεών σου· ὅτι μὲ εἶχες συστήσει εἰς αὐτὸν καὶ οὗτος ὡρκίσθη νὰ μὲ νυμφευθῇ καὶ δώσῃ ἓν ὄνομα εἰς τὸ τέκνον ἡμῶν.

Διατί ὁ πατήρ μου μοὶ ἔκρυψε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην; τὸ ἀγνοῶ. Ἀλλ' ἀντὶ τοῦ νὰ μὲ ἀπειλήσῃ, ὡς ἐσυνείθιζεν ἀφ' ἧς

τῷ εἶχον ὁμολογήσει τὸ σφάλμα μου, μ' ἔλαβεν εἰς τοὺς βραχίονάς του καὶ μοὶ ὡμίλησεν ἡδέως, προσθέτων ὅτι ὁ ἀγαθὸς Θεὸς δὲν ἀφίνει ποτὲ τοὺς πτωχοὺς ἀνθρώπους εἰς τὰς βασάνους.

Ἔτος παρῆλθεν, ἡ θυγάτηρ μου ηὔξανε καὶ ἐδυναμοῦτο, ὡς τὰ ἄγρια ἐκεῖνα ἄνθη, ἅτινα εἰσὶ τοσοῦτον εὐρωστότερα, ὅσῳ φαίνονται ἐγκαταλελειμμένα.

Εἴχομεν μάθει τὰς συμφορὰς τῆς εἰς Ῥωσσίαν ἐκστρατείας, καθ' ὃν χρόνον καὶ τὸν θάνατόν σου, ὁ δὲ Μαρκελῖνος εἶχε γράψει ὅτι καὶ αὐτὸς, μετὰ μανιώδη μάχην, εἶχε πέσει αἰχμάλωτος τῶν Ῥώσσων.

Ἑσπέραν τινὰ, καθ' ἣν στιγμὴν οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐπαύλεως ἀπεσύροντο πρὸς ὕπνον, ὁ πατήρ μου μοὶ ἔκαμε σημεῖον νὰ μείνω.

— Ἔχω νὰ σοὶ ὁμιλήσω, μικρὰ, μοὶ εἶπεν.

Ἔμεινα ὅλη τρέμουσα καὶ ὅτε ἐμείναμεν μόνοι, μοὶ εἶπε.

— Πρέπει τέλος πάντων νὰ ὑπανδρευθῇς, Μυοννέττη.

Ἤρχισα νὰ πνίγωμαι εἰς τὰ δάκρυα καὶ δὲν ἀπήντησα.

Ὁ πατήρ μου ἐξηκολούθησε.

— Τὸ μυστήριον τοῦ σφάλματός σου δὲν εἶναι πλέον μυστήριον δι' οὐδένα καὶ εἰς μάτην λέγομεν ὅτι ἡ μικρὰ αὕτη εἶναι πτωχόν τι παιδίον, τὸ ὁποῖον ἐλάβομεν ὑπὸ τὴν προστασίαν ἡμῶν, πάντες γινώσκουσιν ὅτι εἶναι κόρη σου. Πρέπει λοιπὸν νὰ τῇ εὕρωμεν πατέρα.

— Ὁ πατήρ της ἀπέθανεν, ἀπήντησα.

— Ναὶ, ἀλλ' ἀποθνήσκων ἔκαμε τὴν διαθήκην του.

Καὶ ὁ πατήρ μου μοὶ ἔδειξε τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Μαρκελίνου.

— Ὄχι! ἐκραύγασα, ὄχι! οὐδέποτε θέλω ὑπανδρευθῆ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν!

— Ἔχεις ἄδικον, διότι σήμερ' αὔριον θέλει γείνει συνταγματάρχης.

— Τὸ ἠξεύρω! προσέθηκα.

— Λοιπὸν, πήγαινε κοιμήσου.

Ἐπίστευσα ὅτι ὁ πατήρ μου εἶχε παραιτήσει τὴν πρόθεσίν του καὶ τῳόντι δὲν μοὶ ὡμίλησε πλέον περὶ αὐτῆς.

Αἱ πολιτικαὶ μεταβολαὶ ἐπῆλθον, ἐξηκολούθησεν ἡ Κυρία δὲ Βερτρώ· τὸ 1814 ἔφθασε καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ παρητεῖτο ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τοῦ Φοντεναιβλώ. Ἀλλ' εἰς τὰς ἡμετέρας ἐξοχὰς δὲν ἐγίνωσκον ἀκριβῶς τί τοῦτο ἐσήμαινε καὶ ὅταν ἀνήγγειλον ἡμῖν, ἡμέραν τινὰ, ὅτι τὰ χρώματα τῆς σημαίας μετεβλήθησαν καὶ ὅτι ἡ κυματίζουσα ἐπὶ τοῦ δημαρχείου τοῦ Πρὲ-Γιλβὲρτ ἦτο λευκή· ὅτι ἀντὶ τοῦ Αὐτοκράτορος ὑπῆρχε βασιλεὺς καὶ ὅτι ὁ Κύριος δὲ Β . . . εὐγενὴς, ὅστις ἐπανήρχετο ἐκ τῆς μεταναστεύσεως, εἶχε διορισθῆ δήμαρχος ἀντὶ τοῦ γηραιοῦ Ζανλουΐ, ὁ πατήρ μου ἐκραύγασε.

— Πάντα ταῦτα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διαρκέσωσιν ἐπὶ πολύ! ὁ Αὐτοκράτωρ θέλει ἐπανέλθει.

Εἶχον παραδοθῆ εἰς τὰς ἀγροτικὰς ἐργασίας καὶ δὲν εἰσηρχόμην εἰς τὴν ἔπαυλιν εἰμὴ τὸ ἑσπέρας.

Ἡ μικρά μου Ῥόζα ἦτο δύο ἐτῶν· ἔτρεχε μόνη ἐν τῇ ἐπαύλει, ὁτὲ μὲν εἰς τὴν αὐλὴν, ὁτὲ δὲ εἰς τοὺς σιτοβολῶνας.

Ὅταν ἤμην ἀποῦσα ἡ Σωσσάνη ἐφρόντιζε περὶ αὐτῆς· ἐὰν δὲ καὶ ἡ Σωσσάνη ἦτο μετ' ἐμοῦ εἰς τοὺς ἀγροὺς, εἶχεν ἐπιφορτισθῆ τοῦτο ὑπηρέτριά τις.

Ἑσπέραν τινὰ ἐπανηρχόμην μᾶλλον λυπημένη τοῦ συνήθους καὶ συλλογιζομένη πάντοτε σέ, τὸν ὁποῖον ἐπίστευον τεθαμμένον ὑπὸ σωρὸν χιόνος εἰς τὸν κατεψυγμένον ἐκεῖνον τόπον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἔρχεσαι.

Ἡ Σωσσάνη ἦλθε πρὸς ἀπάντησίν μου καὶ μοὶ εἶπεν.

— Δὲν ἠξεύρεις . . . ὁ Μαρκελῖνος ἐπανῆλθεν . . . .

Ἀφῆκα νὰ μοὶ ἐκφύγῃ κραυγὴ καταπλήξεως.

Ἡ Σωσσάνη ἐξηκολούθησεν·

— Καὶ ματαίως θέλεις κοπιάσει, τοῦ θείου μου ἐκαρφώθη εἰς τὴν κεφαλὴν νὰ σὲ ὑπανδρεύσῃ.

Εἰσῆλθον εἰς τὴν ἔπαυλιν ὠχρὰ ὡς ὁ θάνατος.

Ὁ Μαρκελῖνος ἦτον ἐκεῖ, ἐν μεγάλῃ στολῇ μοιράρχου καὶ διηγεῖτο τὰ συμβάντα του. Αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν Ῥώσσων εἶχε διαμείνει ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν των μέχρι τῆς παραιτήσεως τοῦ Φοντενεβλώ. Τότε εἶχεν ὑπάγει, ὅπως προσφέρῃ τὸ ξίφος του εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις τὸν ἔκαμε ταγματάρχην.

Ἦλθε πρός με καὶ μοὶ εἶπεν·

— Ὁ Ἀνσέλμος σᾶς ἠγάπα πολὺ, ναί!

ἀλλ' ἦτο φίλος μου . . . καὶ μὲ ἐπεφόρτισε νὰ ἐπαγρυπνῶ ἐφ' ὑμῶν καὶ τοῦ τέκνου σας. Ἐὰν δὲν μὲ θέλετε ὡς σύζυγον, θέλω εἶσθαι ἀδελφὸς ὑμῶν.

Καὶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀπέφυγον τὴν χεῖρα τοῦ Μαρκελίνου.

Τὴν ἐπαύριον ἡ Σωσσάνη μοὶ εἶπεν·

— Ἐχάθης, κόρη μου, καὶ πρέπει νὰ τὸν ὑπανδρευθῇς.

— Ἀλλὰ, διατί;

— Χθὲς τὸ ἑσπέρας, ἐξηκολούθησεν αὕτη, ἐνῷ σὺ εἶχες κατακλιθῆ, ἐκεῖνοι εἶχον μείνει εἰς τὸ μαγειρεῖον· ἐγὼ, ἐπήγαινα καὶ ἠρχόμην, καὶ ἐφαινόμην οὐδεμίαν δίδουσα προσοχὴν εἰς αὐτούς.

— Πενθερὲ, ἔλεγεν ὁ Μαρκελῖνος, σᾶς ἐπιφυλάσσω μίαν ἔκπληξιν διὰ τὴν ἡμέραν τῶν γάμων μου.

— Τί λοιπόν; ἠρώτησεν ὁ θεῖός μου.

— Ἐπιθυμῶ νὰ κατορθώσω νὰ διορισθῆτε δήμαρχος τοῦ Πρὲ-Γιλβέρτ.

— Ἄ! ἐξηκολούθησεν ἡ Σωσσάννη, ἐὰν ἔβλεπες τὴν φαιδρυνθεῖσαν ὄψιν τοῦ πατρός σου εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦτο. Ἔπαυσε θρηνῶν τὸν Αὐτοκράτορα καὶ ἤρξατο κραυγάζων—Ζήτω ὁ βασιλεύς!

— Δὲν θέλω νὰ ὑπανδρευθῶ τὸν Μαρκελῖνον, ἀπήντησα. Δὲν τὸ θέλω, δὲν θὰ γείνῃ.

— Μὴ τὸ πιστεύσῃς! προσέθετο ἡ Σωσσάννη.

Καὶ ἐξήλθομεν εἰς τοὺς ἀγροὺς ἀμφότεραι.

Κατὰ τὴν ἐπάνοδον ἡ ὑπηρέτρια, ἥτις ἐφύλαττε τὴν θυγατέρα μου, ἦλθε πρὸς συνάντησίν μου.

— Ἄ! κυρία μου, μοὶ εἶπεν, ἐὰν ἠξεύρατε . . . .

Εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς πλήρεις δακρύων καὶ ὡμίλει διὰ φωνῆς διακοπτομένης.

Ἐμάντευσα δυςτύχημά τι καὶ ἐκραύγασα·

— Ἡ κόρη μου! ποῦ εἶναι ἡ κόρη μου!

— Ὁ πατήρ σας τὴν ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ.

— Ποῦ λοιπόν; ποῦ εἶναι;

— Ἀνεχώρησε δι' Ὠξὲρ μετὰ τοῦ ἀξιωματικοῦ.

Ἤρχισα νὰ ἐκβάλλω κραυγὰς καὶ νὰ πνίγωμαι εἰς τὰ δάκρυα. Ἠθέλησα νὰ τρέξω κατόπιν τοῦ πατρός μου.

— Ὁ πατήρ σου, μοὶ εἶπεν, ἀγαπᾷ τὸ τέκνον αὐτὸ καὶ δὲν θέλει τῷ προξενήσει κακὸν, θὰ ἐπῆγεν εἰς τὴν ἀγορὰν, καθόσον σήμερον εἶναι σάββατον καὶ θὰ ἔθεσε τὸ παιδίον εἰς τὴν ἅμαξάν του.

Μέχρι τῆς ἑσπέρας περιέμεινα ἡμίνεκρος ἐκ τῆς ἀδημονίας καὶ τοῦ τρόμου.

Τέλος ὁ πατήρ μου ἔφθασε.

— Κόρη μου! τί ἐκάμετε τὴν κόρην μου! ἐκραύγασα τρέχουσα πρὸς αὐτόν.

Ἦτο μόνος καὶ τὸ παιδίον δὲν ἦτον ἐν τῇ ἁμάξῃ.

— Μικρά μου, μοὶ ἀπήντησεν, ἐπειδὴ ἡ κόρη σου δὲν ἔχει πατέρα καὶ σὺ δὲν θέλεις νὰ τῇ δώσῃς ἕνα, ἐπειδὴ δὲν θέλω νόθους ἐν τῇ οἰκογενείᾳ μου, τὴν ἔφερα εἰς τὸ βρεφοκομεῖον.

Ἔπεσα εἰς τὰ γόνατα παρακαλοῦσα καὶ θρηνοῦσα καὶ ζητοῦσα τὴν κόρην μου.

Ὁ πατήρ μου ὑπῆρξεν ἄκαμπτος.

Μετέβην τότε εἰς Ὠξὲρ πεζὴ, συντροφευομένη ὑπὸ τῆς Σωσσάννης, καὶ ἐτρέξαμεν νὰ κτυπήσωμεν τὴν θύραν τοῦ βρεφοκομείου. Ἐζήτησα τὴν κόρην μου μετὰ μεγάλων κραυγῶν, ἀλλὰ μὲ παρετήρησαν μετ' ἐκπλήξεως καὶ μοὶ ἀπέδειξαν, τοὺς καταλόγους ἀνὰ χεῖρας, ὅτι οὐδὲν τέκνον τῆς ἡλικίας καὶ τῶν χαρακτηριστικῶν τῆς θυγατρός μου εἶχον ἐμπιστευθῆ εἰς τὸ κατάστημα.

— Ἄ! μοὶ εἶπε τότε ἡ Σωσσάννη, γνωρίζω τὸν θεῖόν μου, δὲν θέλεις ἐπανίδει τὴν κόρην σου.

Ἡ Σωσσάννη εἶχε δίκαιον.

Ἐπὶ δύο μῆνας παρεκάλουν, ἱκέτευον ματαίως.

Ὁ πατήρ μου μοὶ ἔλεγε.

— Μόνος ἐγὼ γινώσκω ποῦ εἶναι τὸ παιδίον . . . ὑπανδρεύθητι τὸν Μαρκελῖνον καὶ θέλω σοὶ τὸ ἀποδώσει.

— Τέλος ὑπεχώρησα, προσέθετο ἡ Κυρία δὲ Βερτρὼ, κύπτουσα ἔτι περισσότερον ἐνώπιον τοῦ σαλπιγκτοῦ.

Οὗτος ἦν ὡσεὶ ἄψυχος· ἐντούτοις ἀπετίναξε τὴν νάρκωσίν του καὶ ἐκραύγασεν.

— Ἀλλὰ τὸν μισεῖς λοιπὸν πάντοτε, τὸν ἄνθρωπον αὐτόν;

Ἐκείνη ἐρρίγησε καθ' ὅλον τὸ σῶμα εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην.

— Ἄ! εἶπεν, μὴ μ' ἐρωτᾷς τοῦτο, Ἀνσέλμε, μὴ μὲ τὸ ζητῇς.

Ὁ σαλπιγκτὴς κατελήφθη ὑπὸ νέας περιόδου ὀργῆς.

— Ὄχι, εἶπεν, θέλω νὰ ἠξεύρω.

— Τί νὰ σοὶ εἴπω; ὑπέλαβεν αὕτη.

Ὀκτὼ ἡμέρας μετὰ τὸν γάμον ἀνεχωρήσαμεν διὰ Παρισίους.

Ὁ Μαρκελῖνος μοὶ εἶπεν.

— Εἶσαι ἀκόμη χωρική, ἀλλ' εἶσαι ὡραία καὶ διακεκριμμένη καὶ ἐπιθυμῶ νὰ κατκτῇς ἀξίαν τῆς θέσεως τοῦ συζύγου σου.

Μοὶ ἔδωκε διδασκάλους παντὸς εἴδους. Εἰς ὀλιγώτερον διάστημα δύο ἐτῶν ἡ Μυοννέττη εἶχεν ἐκλίπει καὶ ἡ σύζυγος τοῦ συνταγματάρχου Μαρκελίνου, διότι εἶχε γείνει συνταγματάρχης τὸν χρόνον ἐκεῖνον, ἐδύνατο νὰ παρουσιασθῇ πανταχοῦ. Ὁ βασιλεὺς εἶχε λάβει τὸν Μαρκελῖνον ὑπὸ μεγάλην εὔνοιαν, κατὰ τὸ ἑκατονθήμερον. Ὁ Μαρκελῖνος εἶχε μεταβῆ εἰς Γάνδ καὶ δὲν επανῆλθεν εἰμὴ μετὰ τὸ Βατερλώ.

Ἠγόρασε τὸ Βερτρὼ, τὸν μικρὸν ἐκεῖνον πύργον, τοῦ ὁποίου ὁ πατήρ του ὑπῆρξεν ἐπιστάτης, καὶ τοῦ ὁποίου ὁ τελευταῖος ἰδιοκτήτης εἶχεν ἀποθάνει ἐπὶ τοῦ ἐπαναστατικοῦ ἰκριώματος.

Ὁ βασιλεὺς τῷ ἐπέτρεψε ν' ἀλλάξῃ τὸ ὄνομα τοῦ Μαρκελίνου μετὰ τοῦ τοῦ Βερτρώ.

Τέλος, πρὸ δύο ἐτῶν, μετὰ τὸν πόλεμον τῆς Ἱσπανίας, εἰς ὃν οὗτος διεκρίθη, ὁ βασιλεὺς τὸν ἔκαμε βαρῶνον καὶ ὑπεσχέθη νὰ προικίσῃ τὴν κόρην του...

— Τοὐτέστι δὲν τὸν μισεῖς πλέον! ἐκραύγασεν ὁ Ἀνσέλμος.

— Λοιπόν! ἤρθρωσεν ἡ βαρώνη, δὲν ἠξεύρω, ἐὰν, ὡς λέγεις, ἦναι προδότης καὶ ἄθλιος· ἀλλ' ἀνέθρεψε τὸ τέκνον σου, τὸ ἀγαπᾷ ὡς ἰδίαν κόρην καὶ ἐδείχθη τοσοῦτον ἀγαθὸς πρὸς ἐμὲ, ὥστε, νομίζουσά σε νεκρὸν, σὲ εἶχον σχεδὸν λησμονήσει.

— Ὅθεν, ἐψιθύρισεν ὁ Γκαλουμπέτ διὰ φωνῆς τραχείας, τὸν ἀγαπᾷς.

— Ὄχι, εἶπεν αὕτη, ἀλλὰ δὲν τὸν μισῶ πλέον.

— Τοὐτέστιν ἔπαυσες τοῦ νὰ μ' ἀγαπᾷς... προσέθηκεν οὗτος διὰ κραυγῆς, ἥτις ἔκαμε νὰ κλονηθῶσι οἱ τοῖχοι τοῦ δωματίου.

— Χάριν! Χάριν! ἐπανέλαβεν αὕτη.

— Λοιπόν! ἐκραύγασεν οὗτος, μεῖνε μετ' αὐτοῦ... ἐγὼ ὅμως θέλω τὸ τέκνον μου....

Ἀλλ' εἰς τὰς λέξεις ταύτας ἡ Κυρία δὲ Βερτρὼ κεκλιμμένη μέχρι τοῦδε ὑπὸ τὸ αἶσχος καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ συνειδότος, ἠνωρθώθη μὲ πύρινον βλέμμα.

— Τὸ τέκνον σου; εἶπε, δὲν σᾶς ἀνήκει πλέον.

— Εἰς τίνα λοιπὸν ἀνήκει;

— Εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅστις τὴν ἀνέθρεψεν, ὅστις τὴν ἀγαπᾷ περιπαθῶς καὶ τὸν ὁποῖον αὕτη σέβεται, εἰς τὸν ἄνθρωπον ὅστις τῇ ἔδωκεν ὅλην τὴν περιουσίαν του καὶ τῇ ἐπιφυλάσσει προῖκα σχεδὸν ἡγεμονικήν....

— Ῥωσσικὸν ἄργυρον, ἄργυρον κλαπέντα! ἐκραύγασεν ὁ Ἀνσέλμος.

— Ὄχι, διότι ὁ βασιλεὺς ἔκαμε τὴν τύχην τοῦ συζύγου μου.

Ὁ Ἀνσέλμος ἔσχε τὴν τελευταίαν περίοδον τῆς ὀργῆς.

— Θέλω τὸν συντρίψει, τὸν ἄνθρωπον αὐτόν!

— Ἄ! ὑπέλαβεν ἡ βαρώνη μετὰ πικρίας, φέρεις τὰς ἀποδείξεις τῆς προδοσίας του.

— Ναὶ, τὰς ἔχω ἐδῶ.

Καὶ ἐκτύπησεν ἐπὶ τῆς λευκοσιδηρᾶς θήκης του.

— Θὰ ἐνεργήσῃς ν' ἀχθῇ ἐνώπιον στρατοδικείου, ἐξηκολούθησεν ἡ βαρώνη μετὰ λύπης.

— Ναὶ εἶπεν ὁ Γκαλουμπέτ.

— Καὶ ὅταν κατορθώσῃς νὰ τουφεκισθῇ, προσέθετο ἡ Κυρία Δὲ Βερτρὼ, τότε δύνασαι νὰ προσκαλέσῃς τὴν σύζυγον καὶ τὸ τέκνον σου· ὅμως ἀμφότεραι θέλουν εἶσθαι ἠτιμασμέναι. Ἐγὼ θέλω εἶσθαι ἡ χήρα καταδίκου....

Ὁ Ἀνσέλμος ἔκαμεν ἓν βῆμα πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἠτένισε τὴν Μυοννέττην.

Αὕτη ἐξηκολούθησεν.

— Ὡ; πρὸς δὲ τὴν θυγατέρα σου, ἐὰν θελήσῃς ν' ἀποδείξῃς ὅτι δὲν εἶναι τέκνον τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, ἀνάγκη νὰ εἴπῃς ὅτι εἶναι πτωχὸν τέκνον ἔρωτος.... καὶ ἐν τῷ κόσμῳ, ὅπου μέλλει νὰ ζήσῃ, πίστευσον, ἅπασαι αἱ ἀτιμίαι τῇ ἀξίζουσιν.

Ἡ φοβερὰ αὕτη λογικὴ τῆς Κυρίας Δὲ Βερτρὼ συνέτριψε τὸν πτωχὸν Ἀνσέλμον.

Ἔκρυψε τὴν κεφαλήν του μεταξὺ τῶν χειρῶν αὐτοῦ καὶ δάκρυα θερμὰ ἔρρευσαν διὰ τῶν συσπωμένων δακτύλων του....

Εἶτα, αἴφνης, ἔλαβε τὴν χεῖρα τῆς Μυοννέττης·

— Ἔχεις δίκαιον, εἶπε, δὲν θέλω τὸν καταγγείλει... θέλω φύγει... δὲν θέλεις ἀκούσει νὰ ὁμιλήσωσι πλέον περὶ ἐμοῦ.... ὑγείαινε.... ὑγείαινε.... ἔσο εὐτυχής!...

Τὴν ἀπώθησε καὶ ἔτρεξε πρὸς τὴν θύραν.

Ἀλλ' ἐνῷ ἔμελλε νὰ ἐξέλθῃ, ἡ Ῥόζα εἰσῆλθεν.

Ἦν χαρίεσσα καὶ γαληνιαία, τὸ προσφιλὲς τέκνον· βλέπουσα δὲ τὸν σαλπιγκτὴν ἔχοντα τοὺς ὀφθαλμοὺς πλήρεις δακρύων ἐσταμάτησεν ἄφωνος, ἐκπεπληγμένη.

— Ὦ Θεέ μου! εἶπεν, ἀλλὰ τί ἔχετε;

Καὶ παρετήρησε τὴν μητέρα της.

Ἡ Κυρία Δὲ Βερτρὼ ἦτον ὠχρὰ καὶ τεταραγμένη καὶ οἱ ἐρυθροὶ ὀφθαλμοί της ὡμολόγουν ὅτι καὶ αὐτὴ εἶχε κλαύσει.

— Συγχωρήσατέ μοι, δεσποσύνη, ἤρθρωσεν ὁ Ἀνσέλμος, ἀλλ' ὑπέφερα τοσοῦτον ἐν τῇ ἐξορίᾳ, ὥστε δὲν ἔχω πάντοτε τὴν κεφαλὴν ἀρκετὰ στερεάν.

— Ἀλλὰ κλαίετε, Κύριε...

— Ναὶ, ἡ Κυρία μήτηρ σας μοὶ ὡμίλησε περί τινος στρατιώτου, τὸν ὁποῖον ἐγνωρίσαμεν... ἀμφότεροι...

— Στρατιώτου τινός...

— Ναὶ, εἶπε ζωηρῶς ἡ βαρώνη..... ἀλλ' ἀπέθανεν...

— Ἄ! εἶπεν ἡ πτωχὴ κόρη.

Ὁ σαλπιγκτὴς ἔλαβε τὴν χεῖρά της καὶ τὴν ἐφίλησεν· εἶτα τῇ εἶπε διὰ φωνῆς ἡμικεκομμένης.

— Ἐδείχθητε λίαν ἀγαθὴ πρὸς ἐμὲ, δεσποσύνη... Ὁ ἀγαθὸς Θεὸς νὰ σᾶς τὸ ἀποδώσῃ.... Ὑγιαίνετε... Θέλω δέεσθαι ὑπὲρ ὑμῶν.

— Πῶς! ἐκραύγασεν ἡ Ῥόζα, ἀναχωρεῖτε;

— Ναί!... Ἀνεπαύθην... Δὲν εἶμαι πλέον ἀπηυδημένος... Δύναμαι νὰ ἐπαναλάβω τὴν ὁδόν μου...

— Ἀλλὰ, Κύριε, ἐκραύγασεν ἡ νέα κόρη, πρέπει νὰ ἴδητε τὸν πατέρα μου!

— Ὁ πατήρ σου εἶναι ἀπὼν, παιδί μου, εἶπεν ἡ βαρώνη. Δὲν θέλει ἐπανέλθει εἰμὴ αὔριον.

— Λοιπόν! ὁ Κύριος θέλει τὸν περιμείνει.

— Ὄχι, ὄχι, εἶπεν ὁ πτωχὸς Γκαλουμπὲτ, εἶναι ἀνωφελὲς, Δεσποσύνη· ἄλλως τε ἐσκέφθην.

— Τί;

— Ὅτι εἶναι καλλίτερον νὰ ὑπάγω εἰς Παρισίους, εἰς τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν, κατ' εὐθεῖαν, εἶναι ἁπλούστερον.

— Ἀλλὰ ἡ σύστασις τοῦ πατρός μου θέλει σᾶς ἀνοίξει πάσας τὰς θύρας.

— Τέκνον μου, ἤρθρωσεν ἡ βαρώνη, γινώσκεις καλῶς ὅτι ὁ πατήρ σου δὲν ἀγαπᾷ τοὺς στρατιώτας τοῦ Ναπολέοντος.

— Θέλει σᾶς ἀγαπήσῃ, ὑμᾶς... εἶπεν ἡ νέα κόρη.

Καὶ τῷ ἔσφιγξεν εὐνοϊκῶς ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας.

Ἡ καρδία τοῦ σαλπιγκτοῦ κατενύχθη.

— Ἄ! εἶσθε ἄγγελος τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ! εἶπε.

Καὶ τὴν ἔλαβεν εἰς τοὺς βραχίονάς του καὶ τὴν ἐφίλησεν ἐπὶ τοῦ μετώπου.

Εἶτα ἀποσπασθεὶς τοῦ ἐναγκαλίσματος τούτου.

— Ὄχι, ὄχι, εἶμαι πτωχός τις παράφρων, ἀφήσατέ με νὰ ἀναχωρήσω...

Ἀλλὰ τότε τὸν ἐκράτησεν ἡ βαρώνη.

— Κύριε, τῷ εἶπεν, ὁ στρατηγὸς δὲν θέλει ἐπανέλθει εἰμὴ αὔριον τὸ ἑσπέρας... καὶ ἐὰν δὲν θέλετε νὰ τὸν ἰδῆτε, ὡς παρατηρῶ, διότι δὲν ἔχω τὰς φαντασίας τῆς κόρης μου, δὲν θέλετε ἀπορύγει, τοὐλάχιστον, τὴν φιλοξενίαν, ἣν σᾶς προσφέρομεν μέχρι τῆς πρωΐας τῆς αὔριον.

Ὁ Ἀνσέλμος ὑπέκυψεν εἰς τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις.

Παρετήρησεν ἐναλλὰξ τὴν γυναῖκα ἐκείνην, ἥτις ἦτο νέα, τὸ παιδίον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἦτον ἐδικόν του καὶ ὤφειλε νὰ τὸ ἀγνοῇ πάντοτε· καίτοι ἀποφασισμένος διὰ τὴν τρομερὰν θυσίαν, καίτοι, ἐκ τῶν ῥακῶν του, κατανοῶν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ εἴπῃ εἰς τὴν ὡραίαν ταύτην καὶ κομψὴν νεάνιδα «εἶμαι πατήρ σου» δὲν ἔσχε τὸ θάρρος ν' ἀναχωρήσῃ τὴν ἡμέραν ταύτην.

Πόσας ὑπέστη τρομερὰς βασάνους, πόσας ἐδοκίμασε παραφόρους χαρὰς ἐνταύτῳ διαρκούσης τῆς ἑσπέρας, ἣν διῆλθε μεταξὺ τῶν δύο γυναικῶν ἐκείνων, καὶ ἥτις ἦτο δι' αὐτὸν ἡ τελευταία, οὐδεὶς ἤθελε δυνηθῇ νὰ περιγράψῃ...

Εἶτα, ὅταν τὰς ἀφῆκεν, ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸ δωμάτιον, τὸ ὁποῖον τῷ εἶχον παρασκευάσει, ἀποχαιρετῶν αὐτὰς καθ' ἑαυτὸν, ἤρξατο νὰ κάμῃ εὐχὴν ἀγείαν καὶ φοβεράν.

— Ἐὰν ὁ Θεὸς ἦτον ἀγαθὸς, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, ἤθελε μοὶ πέμψει τὸς θάνατον εἰς τὴν κλίνην μου. Τοὐλάχιστον αὐταὶ ἤθελον μὲ σεβανώσει.

.....

(Ἀκολουθεῖ.)

ΤΟ ΦΑΝΤΑΣΜΑ

ΤΟΥ

ΚΑΜΠΑΡΡΑΚ.

ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ.

I.

Τὴν δευτέραν πρὸς τὴν πρωΐαν ὥραν, τὴν νύκτα τῆς 13 Ὀκτωβρίου 1514, δύο ὁπλοφόροι ἔμενον φρουροῦντες εἰς τὸ βάθος στενῆς τινὸς φάραγγος, μεταξὺ δύο ὑψηλῶν ὀρέων, καλυπτομένων ὑπὸ πυκνοῦ δάσους ἐλάτων. Τὸ ἄγριον αὐτὸ μέρος ἔφερε τὸ παράξενον ὄνομα Ὀπὴ τοῦ Φαντάσματος. Ἀντὶ οὐδενὸς ἐν τῷ κόσμῳ δὲν ἤθελέ τις κατορθώσει, ὅπως κάτοικός τις τοῦ τόπου ἀποφασίσῃ, ἵνα διέλθῃ τὰ πέριξ ἐν ὥρᾳ νυκτός.

Ἡ καταιγὶς ἐμυκᾶτο ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐβρυχᾶτο μετ' ἀνηκούστου μανίας ἐν μέσῳ τῶν ἐλάτων, τῶν ὁποίων οἱ κλάδοι συνεκρούοντο πρὸς ἀλλήλους στενάζοντες. Ἤθελε νομίσει τις ὅτι μυριάδες δαιμόνων ἐκυνηγῶντο ὠρυόμενοι ἐν μέσῳ τῶν δένδρων. Ἡ Σελήνη καλυπτομένη εἰς ἑκάστην στιγμὴν ὑπὸ παραπετάσματος σκοτεινῶν νεφελῶν, τῶν ὁποίων ὁ ἄνεμος ἀνέπτυσσε τὰς εὐρείας πτυχὰς ἐπὶ οὐρανοῦ ἄνευ ἀστέρων, ἄφινε μικροχρονίους καὶ πενθίμους ἀμυδρὰς λάμψεις πιπτούσας ἐπὶ τοῦ δάσους καὶ τῶν ὁρμητικῶν ὑδάτων τοῦ Νίβα, ὅστις ἠκούετο κοχλάζων εἰς διακόσια ἢ τριακόσια βήματα ἐκεῖθεν.

Οἱ δύο φρουροὶ ἦσαν τοποθετημένοι εἰς τὸ στενώτερον μέρος τῆς φάραγγος, οὐχὶ μακρὰν ὑπερμεγέθους ἐλάτου, ἐγειρομένης εἰς τὸ κέντρον μικρᾶς τινος πλατείας καὶ καλουμένης τὸ Ἐπικατάρατον Δένδρον.

Ἀντικρὺ τῶν δύο ὁπλοφόρων ἐξετείνετο πυκνὴ λόχμη ἐλάτων ἀδιάβατος ἐκ θάμνων καὶ βράχων, πρὸς τὴν ἄλλην πλευρὰν τῆς ὁποίας ἔρρεεν ὁ ποταμὸς Νίβας. Εἰς τὸ διάστημα ἐφαίνοντο, ὡς ὑπερμεγέθη λευκὰ φαντάσματα, ὄρη καλυπτόμενα ὑπὸ αἰωνίου σαβάνου χιόνος καὶ πάγων.

Ὁ φλοῖσβος τῶν κυμάτων, ἅτινα ἀνεπήδων ἐπὶ τῶν βράχων ἀφρίζοντα, αἱ ὠρυγαὶ τοῦ ἀνέμου καὶ οἱ στεναγμοὶ τῶν δένδρων, πληττομένων ὑπὸ τῆς τρικυμίας, ἐσχημάτιζον πένθιμόν τινα συμφωνίαν, εἰς οὐ μικρὰν ἁρμονίαν οὖσαν πρὸς τὴν ἀγρίαν καὶ ἔρημον ὄψιν τῆς τοποθεσίας ταύτης.

Ἂν καὶ αἱ ὄψεις τῶν δύο ὁπλοφόρων ἀνήγγελλον τὸ θάρρος καὶ τὴν ἀπόφασιν, ἐφαίνοντο ὅμως πολὺ ὀλίγον εὐχαριστημένοι ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν.

Τοποθετημένοι εἰς ἀπόστασιν ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ βημάτων ἀπ' ἀλλήλων, ἔρριπτον περὶ αὐτοὺς βλέμματα ἀνήσυχα καὶ ἀνεσκίρτων εἰς τὸν ἐλάχιστον θόρυβον. Ὁ εἷς αὐτῶν, ὀνομαζόμενος Βερνάρδος Κάμβος, ἠκουμβημένος εἰς τὰς ῥίζας τῆς ἀναθεματισμένης ἐλάτου, ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρα λόγχην, ἣν ἐστήριζεν ἐπὶ τῆς γῆς πρὸ αὐτοῦ. Ὁ ἕτερος, Τριστὰν Ἀστερλάκ καλούμενος, ἐκάθητο ἐπὶ μικρᾶς τινος τοῦ ἐδάφους ἐξοχῆς. Ὁ τελευταῖος οὗτος ἰδίως ἐφαίνετο λίαν κακῶς ἔχων εἰς τὴν θέσιν του· δὲν ἐβράδυνε νὰ πλησιάσῃ τὸν σύντροφόν του.

« Βερνάρδε, τῷ εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ, ἰδοὺ ἤδη τρεῖς ὧραι ἀφ' ἧς εἴμεθα ἐδῶ. »

— Ὄχι δά, ἀπήντησεν ὁ Κάμβος· ὁ χρόνος σοῦ ἐφάνη πολύς, σύντεκνε.

— Ὅσῳ συλλογίζομαι ὅτι οἱ ἄλλοι εἶναι ἴσως εἰς τὸ συμπόσιον τὴν ὥραν ταύτην, καὶ κενοῦσι τὰς λαγήνους καὶ τὰς στάμνους πρὸς τιμὴν τῆς ἁγίας πατρώνας τῆς κυρίας ἡμῶν.

— Ἐνῷ ἡμεῖς τουρτουρίζομεν ἐδῶ, ἐψιθύρισεν ὁ Βερνάρδος Κάμβος. Τί καιρὸς τοῦ διαβόλου εἶναι ἀπόψε!

— Νὰ σὲ κόψῃ ἡ θέρμη! ἐψιθύρισεν ὁ Τριστὰν Ἀστερλάκ σταυροκοπούμενος εὐλαβῶς. Τίς ἡ ἀνάγκη νὰ ὁμιλήσῃς περὶ αὐτοῦ εἰς τὸ ἀναθεματισμένον τοῦτο μέρος;

— Σιούτ! », ὑπέλαβεν ὁ Βερνάρδος.

Ἀμφότεροι προσήλωσαν τὴν ἀκοήν των.

— Δὲν εἶναι τίποτε, εἶπε τέλος ὁ Βερνάρδος. Θὰ ἦτον ἀγρία τις αἴξ, ἥτις διῆλθε τὸ δάσος.

— Ἢ ἡ φωνὴ δυστυχοῦς τινος πνιγομένου ὑπὸ τοῦ φαντάσματος, ὑπέλαβεν ὁ Τριστάν. Εἰπέ μοι, Βερνάρδε, εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ Ἰωάννης Βαλλοὺς τῷ ὡμίλησεν;

— Ναί, τὸ ἠρώτησεν, ἐὰν ἤρχετο ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἢ ἐκ τοῦ ᾅδου. Τὸ φάντασμα ἐβάδισεν ἐπ' αὐτὸν ἄνευ ἀπαντήσεως καὶ ἡ λόγχη τοῦ Ἰωάννου ἠμβλύνθη ἐπὶ τοῦ λευκοῦ του σαβάνου. Εἶτα, αἴφνης, ὁ Βαλλοὺς προσεβλήθη εἰς τοὺς ὀρθαλμοὺς ὑπὸ φωτὸς τοσοῦτον ζωηροῦ, ὥστε κατέπεσεν ὡς ἄνθρωπος τυφλωθείς. Ὅταν ἀνηγέρθη, τὸ φάντασμα εἶχεν ἐξαφανισθῆ. Ὁ Βαλλοὺς ἐπανῆλθεν εἰς τὸν πύργον ὅλως ἐκτὸς ἑαυτοῦ. Δὲν ἤθελον νὰ τὸν πιστεύσωσι τὸ πρῶτον· ἀλλ' ὅταν εἶδον τὸν τύπον νεκρικῆς κεφαλῆς, τὸν ὁποῖον ἔφερε κεχαραγμένον ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τὸν ὁποῖον οὐδὲν μέσον ἠδυνήθη νὰ ἐξαλείψῃ, ὑπεχρεώθησαν νὰ ἀναγνωρίσωσι ὡς ἀληθεῖς τοὺς λόγους του. Τοῦτο ἐν τούτοις δὲν ἐμπόδισε τὸν βαρῶνον τοῦ νὰ διατάξῃ νὰ τὸν κρεμάσωσιν εἰς τὴν πρὸ τῆς πηγῆς δρῦν.

— Εἶδες τὴν νεκρικὴν κεφαλήν, σύ;

— Ὡς σὲ βλέπω ἢ καλλίτερον παρ' ὅσον σὲ βλέπω, καθότι ἦτο ἡμέρα μεσημέρι, ὅταν ὁ πτωχὸς Βαλλοὺς μᾶς διηγήθη πάντα ταῦτα. Ἄλλως τε ἔπραξαν πολὺ καλὰ νὰ τὸν κρεμάσωσι, τὸ πτωχόπαιδο, διότι εἶχε χάσει τὸ πνεῦμα καὶ τὸν νοῦν.

— Καὶ τὸ φάντασμα ἐπανεφάνη πολλάκις ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης;

— Κατ' ἔτος, τὴν νύκτα τοῦ ἁγίου Γεράνδου, τὴν παραμονὴν τῆς ἑορτῆς τῆς βαρώννης.

— Τὴν νύκτα ταύτην ἑπομένως;

— Ἀκριβῶς. Δι' αὐτὸ ὁ βαρῶνος ἔθεσεν ἡμᾶς φρουροὺς εἰς τὸ στενὸν τοῦτο, τὸ ὁποῖον τὸ φάντασμα διέρχεται μεταβαῖνον εἰς Ἐσπαρράκ.

— Ἀλλὰ πῶς κατορθώνει νὰ διέλθῃ τὴν κινητὴν γέφυραν καὶ εἰσχωρήσῃ εἰς τὸν πύργον;

— Ὁ Θεὸς τὸ γινώσκει ἢ ὁ διάβολος· ἀλλ' ἐμφανίζεται αἴφνης ἐν μέσῳ τῆς ἑορτῆς. Πρὸ ὀκτὼ ἐτῶν, χωρικός τις τοῦ Καστελ-Βίους τὸ εἶδεν ἐδῶ, ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν τὸ φάντασμα ἐνεφανίζετο εἰς Ἐσπαρράκ. Ὅταν τρέχῃ τις πρὸς αὐτὸ λειποθυμεῖ. Τοῦτο προξενεῖ ἀποτροπαίους μανίας εἰς τὸν βαρῶνον. Ἐν ἐλλείψει ἄλλου ξεθυμαίνει εἰς τοὺς φρουρούς. Πέρυσιν ἔτι, ἡ ἐμφάνισις τοῦ φαντάσματος αὐτοῦ τῆς δυστυχίας, ἐκόστισε τὴν ζωὴν εἰς τὸν πτωχὸν Φαριώλ, τὸν ὁποῖον ὁ κύριος ἡμῶν ἐφόνευσε δι' ἑνὸς κτυπήματος παραξιφίδος.

— Ἐὰν τοῦτο ἐπέλθῃ καὶ εἰς ἡμᾶς; ἐψιθύρισεν ὁ Ἀστερλάκ.

— Μὰ τὸν ἅγιον Ἰάκωβον τῆς Κομποστέλλης! τὸ φοβοῦμαι ὀλίγον, σύντεκνε. Ὁ βαρῶνος, δίδων μοι τὴν διαταγὴν νὰ ἔλθω ἐδῶ μετὰ σοῦ, μοὶ εἶπε διὰ τῆς τραχείας φωνῆς του· « Ἀγρύπνησον εἰς τὴν θέσιν σου, ἐὰν θέλῃς, Βερνάρδε, διότι, μὰ τὰ κέρατα τοῦ Σατανᾶ! ἐὰν τὸ φάντασμα ἔλθῃ καὶ πάλιν νὰ ταράξῃ τὴν ἑορτὴν, θὰ διατάξω νὰ σᾶς κρεμάσωσι, τὸν Τριστὰν καὶ σὲ, εἰς τὴν δρῦν τοῦ ἀνοήτου ἐκείνου Βαλλούς. »

— Βρρρρ!.... ὑπέλαβεν ὁ Τριστὰν μετ' ἀκουσίου ἀνασκιρτήσεως. Καὶ πῶς θέλει νὰ σταματήσωμεν ἓν φάντασμα!

— Ἠξεύρεις καλὰ ὅτι ὁ βαρῶνος δὲν πιστεύει τίποτε, τῷ ἀπήντησεν ὁ Βερνάρδος. Ἐν τούτοις ἐπίστρεψε εἰς τὴν θέσιν σου· κάμνει τόσον σκότος, ὥστε ἄνθρωπός τις δύναται νὰ διέλθῃ εἰς ἀπόστασιν δέκα βημάτων ἀφ' ἡμῶν χωρὶς ἡμεῖς νὰ ἠξεύρωμεν τίποτε.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΕΠ. ΣΧΙΝΑΣ.

ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΤΟΑ.

Ὁ σκληρὸς ἔρως, ἵνα βασανίζῃ τοὺς ἀθλίους θνητοὺς, κάμνει νὰ μὴ ἀγαπᾷ τις ἐκεῖνον παρὰ τοῦ ὁποίου ἀγαπᾶται.

Fenelon.

Ὁ Θεὸς ἔθηκε τὴν ἐργασίαν φρουρὸν τῆς ἀρετῆς.

Ἡσίοδος.

Ἡ ζωὴ εἶναι ἄνθος, ὁ ἔρως εἶναι τὸ μέλι αὐτῆς.

Victor Hugo.

Ἡ καρδία σεμνῆς τινος παρθένου περιέχει τὸ σπέρμα τοῦ ἔρωτος, ὡς ὁ κάλυξ τοῦ ῥόδου περικλείει τὸ ἄρωμα.

J. Petit-Senn.

Ὑπάρχουσι γυναῖκες, αἵτινες θὰ ἐνυμφεύοντο καὶ τὸν διάβολον ἐὰν ἦτο πλούσιος.

Victor Hugo.

Ἀνήρ τις ἀγαπώμενος παρά τινος ὡραίας καὶ ἐναρέτου γυναικὸς φέρει περίαμμα, ὅπερ καθιστᾷ αὐτὸν ἄτρωτον· πάντες αἰσθάνονται ὅτι ἡ ζωή του ἀξίζει περισσότερον τῆς ζωῆς τῶν ἄλλων.

Mme George Sand.

Διατί ὅτε τις εὑρίσκεται μετὰ τοῦ ἀγαπητοῦ προσώπου εὐχαριστεῖται νὰ θεωρῇ τὸν οὐρανόν; Μήπως διότι δὲν ἔχει νὰ φθονήσῃ αὐτὸν διὰ τίποτε; Μὴ τὸ αἴσθημα τοῦτο τῆς ἁγνῆς εὐδαιμονίας τὸν κάμνει νὰ προαισθάνηται ἄλλην μεγαλειοτέραν; **Mme D*****

Ἄ! πόσον εἶναι περιπαθὲς, τὸ ἡμεῖς προφερόμενον ὑπὸ τοῦ ἔρωτος! ὁποίαν περιέχει ἐξομολόγησιν, δειλῶς ἀλλὰ καὶ ζωηρῶς ἐκφραζομένην.

Mme de Stael.

Ἕκαστος ἐραστὴς ὀφείλει νὰ ἦναι ὠχρός· ἡ ὠχρότης εἶναι τὸ σύμπτωμα τοῦ ἔρωτος, εἶναι τὸ ἁρμόζον αὐτῷ χρῶμα.

Ovide.

Ἡ ψυχὴ τοῦ ἐρῶντος ἀνευρίσκει πανταχοῦ τὰ ἴχνη τοῦ ἀγαπωμένου προσώπου. Ἡ νὺξ καὶ ἡ ἡμέρα, ἡ ἐρημία τῆς μοναξίας καὶ ὁ θόρυβος τῶν πόλεων, ὁ χρόνος αὐτός, ὁ συνεπιφέρων τόσας ἀναμνήσεις, τίποτε δὲν δύναται ν' ἀπαλείψῃ ταῦτα. Ἀλλὰ στρέφεται πρὸς αὐτὸ, μόλις ἡσυχάσει, ὡς ἡ μαγνητιζομένη βελόνη στρέφεται πρὸς τὸν πόλον, ὅστις τὴν ἕλκυει.

Bernardin de Saint-Pierre.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Ο ΑΛΗΘΗΣ ΒΙΟΣ

ΤΟΥ

ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Ἐκ τῶν καθαρῶν πηγῶν τῆς Γραφῆς καὶ τῆς Ἱστορίας

Ὑπὸ Δ. Ι. ΚΟΜΠΟΘΕΚΡΑ.

Καὶ ἡ πρὸς Διόγνητον ἐπιστολὴ παραπεφρασμένη ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ.

Τὸ πόνημα τοῦτο εἴχομεν ἀναγγείλει εἰς τὸ 20ὸν φυλλάδιον λέγοντες τότε, « συνιστῶμεν εἰς πάντας τὸ ἔργον τοῦτο, τῆς μακρᾶς μελέτης καὶ τῶν πολλῶν καὶ εὐδοκίμων κόπων, τοῦ εὐπαιδεύτου κυρίου Δ. Ι. Κομποθέκρα, ὡς πολλοῦ λόγου ἄξιον ». Ἤδη δὲ συγχαιρόμεθα ἀπὸ καρδίας τὸν φίλον κύριον Κομποθέκραν.

ΟΙ ΕΡΓΑΤΑΙ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ

ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΚΩ,

Μεταφρασθεῖσα

Ὑπὸ Α. Γ. ΣΚΑΛΙΔΟΥ.

Περὶ τῆς μυθιστορίας ταύτης ἐννοεῖται ὅτι δὲν εἶναι ἔργον ἡμῶν καὶ τοῦ τόπου νὰ γράψωμεν. Ὅλος ὁ Εὐρωπαϊκὸς κόσμος τὴν ἀνέγνωσε μετὰ ζωηρᾶς προθυμίας. Ἡμεῖς μόνον ἀποδίδομεν τὸν δίκαιον ἔπαινον τῷ κ. Α.Γ.Σκαλίδῃ διὰ τὴν ἐπιτυχῆ μετάφρασίν του, ἣν πλουτίζει πλῆθος ἱστορικῶν καὶ γεωγραφικῶν σημειώσεων, καὶ, πρὸ πάντων, ὅπερ ἀρκετὰ σπάνιον παρ' ἡμῖν, δὲν ἀσχημίζουσι τυπογραφικὰ λάθη. Ἐκτὸς δὲ τούτων ἐκτυποῦται εἰς σχῆμα εὐφόρητον συνάμα καὶ οἰκονομικόν.

Τὰ πλεονεκτήματα ταῦτα καὶ τοὺς κόπους τοῦ κυρίου Σκαλίδου, συνειδυῖα, φαίνεται, καὶ ἡ θεὰ τύχη, συνέδραμεν αὐτὸν διὰ τῆς ἀσθενείας τοῦ Κ. Καμπούρογλου· μολονότι ὁ Κ. Σκαλίδης πάντοτε προέβαινε καὶ ἤδη ἔχει δημοσιεύσει τὸ διπλάσιον καὶ περισσότερον ἐκείνου.

Λύσις τοῦ ἐν τῷ προηγουμένῳ φυλλαδίῳ αἰνίγματος. *Γαστὴρ—ἀστὴρ—Ἥρα.*

ΑΙΝΙΓΜΑ.

Πρὸ αἰώνων τὴν σκηνήν μου ἔστησα εἰς τοὺς αἰθέρας
Εἰς τὴν γῆν ἀφοῦ ἐπλάσθη ἐγὼ ἔδωκα ἡμέρας.
Ὀμφαλοῦ ἐστερημένος καὶ ἐπὶ τῆς γῆς κατέβην
Κ' εἰς τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας τοῦ Σωτῆρός σου εἰσέβην.
Ἀκέφαλος, ἀτράχηλος, μικρά τις εἶμαι νῆσος
Καὶ βαρυτέρως τονισθεὶς, ἀνίσως σὲ ἐγγίσω
Δύναμαι νὰ σὲ στήσω
Βαθειὰ 'ς τὸν ᾅδη ἴσως.

Ε. Σ.